İLEM BÜLTEN 2015

İslamcı Dergiler (1960-80) Sempozyumu

IV. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi
Kütahya'da gerçekleştirildi

Uluslararası İLEM Yaz Okulu
İslam Dünyasında Sosyal Adalet ve Yoksulluk

Kapanış Konferansı ve Mezuniyet Programı
İstanbul ve Musiki

Ahlâk ve Öteki Çalıştayı

Sosyal Bilimlerde
Kavram Geliştirme Çalıştayı

Eğitim Programı, İhtisas Programı,
Akademik Eğitimler, Araştırma Projeleri,
Yayınlar

2015
BAHAR
8

Editörden

İlmi Etüdler Derneği, 2002 yılından bugüne sürdürdüğü İLEM Eğitim Programı başta olmak üzere tüm faaliyetleriyle sahih ilim anlayışına sahip nitelikli genç akademisyenlerin yetişmesini amaçlıyor.

Temel gayesi, insanlığın sorunlarına çözümler üreten ilim adamlarının yetişmesine katkı sağlamak olan İLEM, özgün ilmi araştırmaların ve dolayısıyla düşünce ve pratik üretiminin de adresi olmaya devam ediyor.

Bu bağlamda İLEM, 2015 Bahar döneminde de birçok çalışmayla akademik üretkenliğe değer katmaya devam etti.

İLEM İhtisas Programı kapsamında birçok sunum gerçekleştiren akademisyenler çalışmalarını kamuoyu ile paylaşma fırsatı buldu. İhtisas çalışmaları kapsamında faaliyetlerini yürüten çalışma gruplarımız da bu dönemde özgün çalışmalar üreterek odaklandıkları konular doğrultusunda atölyeler, paneller, dizi seminerler düzenlediler.

İLEM bu çalışmalara daha fazla değer katmak ve yapılan çalışmaları kamuoyu ile paylaşmak için ulusal ve uluslar arası sempozyum ve kongreler de gerçekleştirmeye devam ediyor.

Bu doğrultuda İslamcı Dergiler Projesi kapsamında gerçekleştirilen sempozyum İLEM'in gerçekleştirdiği önemli sempozyumlar arasında yerini aldı. Bununla birlikte 2012 yılından itibaren her yıl düzenlenen ve akademinin önemli buluşmalarından biri haline gelen Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresinin de bu yıl 4'üncüsü gerçekleştirildi.

Elinizde bulunan bu bülten ile, İLEM'in 2015 Bahar döneminde gerçekleştirdiği etkinlikleri tüm detaylarıyla ilgi ve istifadenize sunuyoruz.

05 / Eğitim Programı
10 / Kapanış Konferansı ve Mezuniyet Programı
12 / İhtisas Programı
14 / Sunumlar
18 / Seminerler
20 / Kavramlar Tarihi Çalışmaları
24 / Devlet Üzerine Tartışmalar Seminerleri
26 / Panel: "Oryantalizm ve İdeoloji Sarkacında 'İslam Şehri' "
28 / İslam Düşünce Tarihi Yazımında Dönemlendirme Sorunu Seminerleri
30 / Sosyal Bilimlerde Kavram Geliştirme Çalıştayı
32 / Türkiye'de Dini Grupların Değişimi Çalıştayı II.
34 / Ahlâk ve Öteki Çalıştayı
35 / Ahlâki Müeyyide Üzerine Konuşmalar
38 / Carullah Efendi Sempozyumu
40 / İslamcı Dergiler Sempozyumu
44 / İslam İktisadı Atölyesi III
48 / Türkiye'de Eğitim Politikaları Paneli
49 / Sosyal Bilimlerde Yeni Eğilimler Söyleşisi
50 / Kısa Haberler
51 / Politika Notları V.
51 / Vakıf, Hukuk ve Toplum
52 / III. Uluslararası İlem Yaz Okulu
54 / İleri Düzey Eğitimler
55 / IV. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi
58 / İLEM'de Bahar Dönemi Takvimi

- **2015- YIL:4 SAYI:8**
- **Editörler:** Hümeyra Dinçer, Zekai Eroğlu
- **Yayın Kurulu:** Haris Yardımcı, Mehmet Yıldırım, Merve Çiloğlu
- **Adres:** Sultantepe Mah. Cumhuriyet Cad. Fıstıkağacı İş Merkezi No:39/2 Üsküdar / İstanbul Tel: (0216) 310 43 18 • bilgi@ilmietudler.org • www.ilem.org.tr
- **Baskı & Cilt:** LİMİT OFSET - Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi ZA-13 Topkapı/ İstanbul Tel: +90 216 212 567 45 35
- Yılda iki sayı olarak yayınlanır.
- Ücretsizdir.
- Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

EĞİTİM PROGRAMI

İLEM Eğitim Programı; insanı, toplumu ve içinde yaşadığı dünyayı tanıyıp çözümleyebilme ihtiyacı hisseden ve bunun için gerekli donanımı talep eden lisans öğrencilerine ilmi çalışmalarında bir duruş kazandırmayı amaçlamaktadır.

Program üç yılı kapsar ve üç kademeden müteşekkildir. Programın ilk iki yılında alanında yetkin hocalar İslami ilimler, beşeri ve sosyal bilimlerin farklı alanlarında dersler verirken; üçüncü senede öğrencilerin lisansüstü eğitimlerinde ihtiyaç duyacakları temel donanım ve beceri kazanmaları amaçlanmaktadır. Ayrıca 3.kademe öğrencileri bu süreçte doktora seviyesinde danışmanlar eşliğinde akademik makale yazımı öğrenir ve Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi'nde hazırladıkları makaleleri sunarlar. Derslerin yanında haftalık okumalar, grup çalışmaları, geziler, kamplar ve çeşitli eğitim destekleri yer almaktadır. Üç yıl süren eğitim programına devam edenler, üç yılın sonunda İLEM Eğitim Programından mezun olurlar.

2014 – 2015 Eğitim programı bahar dönemi 21 Şubat – 25 Nisan tarihleri arasında 165 öğrencinin katılımıyla gerçekleşmiştir.

Kademe Seminerleri

İLEM Eğitim Programının seminer dersleri her kademe için kendi içerisinde farklı bir güzergah izlenerek gerçekleştirilmektedir. Güz dönemi derslerinin açtığı ufukta, katılımcıları zihnen daha öteye taşıyan bir programla bahar dönemi dersleri tamamlandı. Üç kademeden müteşekkil eğitim programının ilk iki kademesinde güz döneminde olduğu gibi on haftalık bir periyotta seminer dersleri katılımcıların istifadesine sunuldu. 3. kademede ise danışmanlar eşliğinde yılbaşından itibaren sürdürülen akademik yazım eğitimi devam edip; ilim yolunda olmayı hedefleyen katılımcılar Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi'ne bildiri sunarak henüz lisans düzeyindeyken ilk ilmi deneyimlerini yaşadılar. Ayrıca güz döneminde başlayan Riyazu's Salihin okumalarına bahar döneminde de devam edildi.

2014-2015 İLEM EĞİTİM PROGRAMI BAHAR DÖNEMİ SEMİNER DERSLERİ		
Kademeler	**Seminer Dersleri**	**Hocalar**
I. Kademe	İslam Medeniyetinin Oluşumu	Tahsin Görgün
	İslami İlimlere Giriş	Necmettin Kızılkaya
	Türkiye'de Modernleşme	Vahdettin Işık
II. Kademe	Türkiye'de Toplum ve Siyaset	Mahmut Hakkı Akın
	Çağdaş İslam Düşüncesi	Halil İbrahim Yenigün
	Uluslararası Ekonomi Politik	Murat Taşdemir & Kürşad Aslan
III. Kademe	Temel Donanım Eğitimleri	Ümit Güneş
	İslam Dünyasında Sosyo-Ekonomik Değişim Forumları	
Seçmeli	Riyazu's Salihin Okumaları	Rahile Kızılkaya

Seminerler çok ufuk açıcıydı.
Burada akademik olarak uyandığımızı düşünüyorum.

Burası insana hamlığını hissettiriyor.
Nereye yürümeniz gerektiğini fark ediyorsunuz.

Seminerler dışında
buradaki insanların samimiyeti de bana çok şey kattı.

Buradaki seminerler sayesinde,
öğrendiklerime farklı yorumlar getirebiliyorum.

Burada, düşünmediğim şeyler üzerine
düşünmeye başladım.

İLEM bana üç yılın sonunda
çok güzel dostluklar kattı.

Burada hocaların yaşanmış tecrübelerini paylaşmaları
bizlere okulda edinemeyeceğimiz kazanımlar veriyor.

DANIŞMAN DEĞERLENDİRMELERİ

Tahliller, okudum bitti dediğiniz kitabın İLEM öğrencilerinin ufkuyla katmanlarının açıldığı, âdeta zihninizde yeniden yazılmaya başlandığı yerler....

• • •

İLEM'de, zamanında bizim de geçtiğimiz koltuklarda oturan genç arkadaşlara, bir şekliyle ve olabildiğince eşlik edebilmek büyük bir heyecanın ve mutluluğun kaynağıdır. Biliyorsunuzdur, sizde bir zamanlar oradaydınız. İLEM size adım atabilmenin kapılarını aralamıştır. Yerinde sayamayacağınız ve her zaman için sizi bir adım öteye taşıyacak ya da derinleşmenize imkan sağlayacak bir 'abilik' sistemi, herkes için büyük bir fırsattır.

• • •

Onlar için endişelendiğim, onları özlediğim, bazen üzüldüğüm, kızdığım... Danışmanlık bu kadar gerçek bir ilişki; ne onlara ne de İLEM'e zarar vermeden sabır ve sevgiyle yürüyen bir süreç. Öğretme hadsizliği göstermeden paylaşımda bulunduğunuz, onlarla birlikte çok şey öğrendiğiniz güzel bir sorumluluk. Onlarla birlikte umutlandığınız, dertlendiğiniz ve baharların kokusunu buram buram hissettiğiniz unutulmaz bir birliktelik. Teşekkürler İLEM, teşekkürler ikinci aİLEM...

• • •

Bir talebe ile yoldaş olup onun tekamülüne şahitlik etmek, bir bebeğin büyümesine tanıklık etmek kadar imajinatif ve tahayyül sınırlarını genişleten bir deneyim.

• • •

Tahliller, okudum bitti dediğiniz kitabın İLEM öğrencilerinin ufkuyla katmanlarının açıldığı, âdeta zihninizde yeniden yazılmaya başlandığı yerler....

Grup Çalışmaları

İLEM Eğitim Programı, ilmi çalışmaların yanında uhuvveti arttıran, ilmi çalışmalara bu uhuvvetle teşvik eden uygulamalarını bahar döneminde de devam ettirdi. Bu uygulamalarından biri olan ve danışmanlık sistemi temelinde oluşturulan grup çalışmaları; tahliller, grup özel etkinlikleri ve kamplar çerçevesinde sürdürüldü. Katılımcılar, bu çalışmalar kapsamında 1. ve 2. kademede danışmanları eşliğinde her hafta yapılan kitap tahlillerinde fikir alışverişinde bulunup, ilim deryasında yeni kapılar araladılar. 3. kademe öğrencileri ise yine danışmanlarıyla yürüttükleri bildiri hazırlama sürecini tamamlayıp, Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi'nde sunumlarını gerçekleştirdiler. Böylelikle katılımcıların ilimle olan meşguliyetleri dostluk bağının desteğiyle verimli birer faaliyete dönüştürüldü.

Kamplar

İLEM Eğitim Programı kapsamında Eğitim Komisyonu her yıl Türkiye'nin farklı coğrafyalarında olmak üzere; İLEM mensupları, mezunları ve kademe seminerlerine devam eden farklı kademelerdeki katılımcıların birbirini daha iyi tanımalarını sağlamak, dostluklara zemin hazırlamak ve motivasyonlarını artırmak için kamplar gerçekleştirmektedir. Eğitim komisyonu bu kapsamda 13-15 Şubat 2015 tarihleri arasında erkek katılımcılar için Düzce Akçakoca Milli Takımlar Kamp Eğitim Merkezi'nde; hanım katılımcılar için Sakarya Üniversitesi'nin Sapanca Sosyal Tesislerinde iki günlük kamp gerçekleştirdi. Program; itinayla seçilmiş spesifik konular hakkında katılımcıların bilgi ve anlayış kazanmalarını amaçladı.

Kampta ilim yolunda olmanın ehemmiyeti üzerine hanım gruplarında Tayfun Amman; erkek gruplarında ise Ömer Türker ile sohbet gerçekleştirildi. Kampta ayrıca okumalar, film gösterimi, doğa yürüyüşü ve çeşitli faaliyetler de gerçekleştirildi.

KAPANIŞ KONFERANSI VE MEZUNİYET PROGRAMI

İstanbul ve Mûsikî

İLEM Eğitim Programı her sene sonunda eğitim programını Kapanış Konferansı ve Mezuniyet Programı ile sonlandırmaktadır. 2 Mayıs Cumartesi günü, Bağlarbaşı Kongre ve Kültür Merkezi'nde saat 15.00'te "İstanbul ve Musiki" başlıklı Kapanış Konferansı ile birlikte, 13. dönem öğrencileri için mezuniyet programı gerçekleştirildi. Müzikolog Yalçın Çetinkaya'nın sözlerinde vücut bulan konferans mûsikînin ruhuyla birleşerek katılımcılara baharın geldiğini hatırlattı. Çetinkaya konuşmasında Osmanlı İstanbul'una değindi ve birçok yüzüyle gündelik yaşamımızda hemhal olduğumuz şehr-i İstanbul'un ahenkli iklimine mûsikî vasıtasıyla kapı araladı.

Katılımcıları işte bu kapıdan geçiren konuşma, dinleyenlerini Galata'dan emanet alıp Yenikapı'ya, Bahariye'den geçerek Beşiktaş'a ve konuşmanın vuku bulduğu mekan olan Üsküdar'a ve bu semtlerin Mevlevihanelerine kadar taşıdı. Vaktiyle bu mekanlarda var olan ve mekanların da kendilerinde var olmalarına imkan tanıyan bestekârların hayatlarına dokunulup kimliğini şehr-i İstanbul'un günümüzde belki de yakalamakta zorlanacağımız ikliminde bulan bestekârların şahsında program boyunca bir medeniyetin mûsikîsine şahit olundu. Bu şahitlik İstanbul mûsikîsinden seçme eserlerin icra edildiği ney, kanun ve ud dinletisi ile pekiştirildi. Ardından üç yıl boyunca aldıkları eğitim sonucunda mezun olmaya hak kazanan öğrenciler için bir mezuniyet töreni düzenlendi. Gönüllerde mûsikînin bıraktığı izin yanı sıra ilme gönül vermiş gençler de bu bahar ve mûsikî gününe iz bıraktı. Mezunlara belgelerinin ve hediyelerinin takdim edilmesinin ardından program nihayete erdi. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

BAHAR 2015

2015 Bahar dönemi ile birlikte İhtisas Programı'nın 7. Dönemi sona erdi. Edebiyat, Felsefe, Siyaset, Tarih ve Toplum çalışma gruplarının yanı sıra özel çalışmaların katkıları ile 2015 Bahar Dönemi İhtisas Programı; 11 Ders, 5 Okuma Grubu ve 4 Atölye ile tamamlandı. Program bünyesinde bulunan dersler ile katılımcıların elde ettikleri birikimler, okuma gruplarında tahlil edilerek derinlemesine tartışıldı.

İhtisas Programı ile öğrenciler, kendi alanlarında çalışma yapan farklı üniversite ve alandaki hocaları ve öğrencileri tanıma imkânı elde ettiler. Oluşan interdisipliner çalışma ortamı, öğrencilerin aynı meselelere farklı zaviyelerden yaklaşmasını ve bulundukları alanda yapılan çalışmalardan haberdar olmalarını sağladı.

Siyaset Çalışma Grubu	Ders	Milliyetçilik ve Etnik Siyaset	Hüseyin Alptekin	Çarşamba, 18.00
	Ders	Türkiye'de Muhafazakârlık	Mahmut Hakkı Akın	Cuma, 18.00
	Ders	Çağdaş Müslüman Siyaset Düşüncesi II	Halil İbrahim Yenigün	Pazartesi, 18.30
	Okuma Grubu	Politik Teolojik Kavram Okumaları	Bünyamin Bezci	Cumartesi, 14.00
Felsefe Çalışma Grubu	Ders	Başlangıçtan Kant'a Modern Batı Düşüncesi	Kasım Küçükalp	Pazartesi, 18.00
	Ders	İslâm Düşüncesinde Erdemler Ahlâkı	Müstakim Arıcı	Salı, 18.00
	Okuma Grubu	Meşşai Doğa Felsefesine Giriş: eş-Şifâ/es-Simâ'u't-tabi'î Okumaları	İbrahim Halil Üçer	Perşembe, 17.30
	Okuma Grubu	Düşünmenin Yolunda Olmak: Martin Heidegger Okumaları	Feridun Yılmaz & Şenol Karagüzel	Cumartesi, 14.00
Edebiyat Çalışma Grubu	Ders	Roman ve Toplum (Dil, İletişim, Anlatı)	Ali Büyükaslan	Pazartesi, 18.00
	Ders	Edebiyat ve Estetik	Berat Açıl	Perşembe, 18.00
	Okuma Grubu	Türkiye Tarihini Tanpınar'dan Okumak	Şerif Eskin	Salı, 18.30
Toplum Çalışma Grubu	Ders	İslam ve Sosyal Bilimler	Mustafa Tekin	Salı, 18.00
	Ders	İslam Şehri: Teori ve Pratik	Mustafa Kömürcüoğlu	Cumartesi, 17.00
	Okuma Grubu	Avrupa Seyahatnamelerinde Doğu II: 19. Yüzyıl Seyahatnameleri	Lütfi Sunar	Salı, 18.00
	Atölye	Türkiye'de Kentlerin Dönüşümü Atölyesi	Alev Erkilet	-
	Atölye	Türkiye'de Sosyal Politikalar Atölyesi	Faruk Taşçı	-
Tarih Çalışma Grubu	Atölye	Osmanlı Vekayinamelerinde Tarih Kavramı	Teyfur Erdoğdu	Cuma, 18.00
	Atölye	14. Yüzyıl Anadolu'sunda Entelektüel Biyografi Yazımı Denemeleri: Cemaleddin Aksarayi	Ertuğrul Ökten	Cuma, 17.30
Özel Çalışmalar	Ders	Oryantalizm: Batı'da İslam Araştırmaları	Bilal Gökkır	Çarşamba, 18.00
	Ders	Karşılaştırmalı Eğitim Düşüncesi	Yusuf Alpaydın	Cumartesi, 18.00

İLEM İHTİSAS

SON BAŞVURU 22 ŞUBAT

Edebiyat Çalışma Grubu, klasik Türk edebiyatı, modern Türk edebiyatı ve edebiyat kuramları sahalarında çalışmalarını sürdürdü. Berat Açıl *Edebiyat ve Estetik*, Ali Büyükaslan *Roman ve Toplum (Dil, İletişim, Anlatı)*, Şerif Eskin *Türkiye Tarihini Tanpınar'dan Okumak* programları ile sekiz hafta boyunca öğrencileri ile buluştular.

Felsefe Çalışma Grubu, batı felsefesi ve düşüncesi, İslam felsefesi, İslam ahlak düşüncesi alanlarında faaliyetlerini gerçekleştirdi. Kasım Küçükalp *Başlangıçtan Kant'a Modern Batı Düşüncesi*, Müstakim Arıcı İslam Düşüncesinde Erdemler Ahlakı derslerini, İbrahim Halil Üçer *Meşşai Doğa Felsefine Giriş: eş* Şifâ*/es-Simâ'u't-tabîî*, Feridun Yılmaz ve Şenol Karagüzel, *Düşünmenin Yolunda Olmak: Martin Heidegger* okumalarını gerçekleştirdiler.

Siyaset Çalışma Grubu, Türk siyaset düşüncesi, siyaset felsefesi, çağdaş Müslüman siyaset düşüncesi ve politik kuramlar ve kavramlar üzerinde çalışmalarını sürdürdü. Halil İbrahim Yenigün *Çağdaş Müslüman Siyaset Düşüncesi II*, Mahmut Hakkı Akın *Türkiye'de Muhafazakârlık* ve Hüseyin Alptekin *Milliyetçilik ve Etnik Siyaset* derslerini, Bünyamin Bezci *Politik Teolojik Kavram* okumalarını gerçekleştirdiler.

Tarih Çalışma Grubu, çalışmalarını tarih yazıcılığı, Osmanlı tarihi, entelektüel tarih alanlarında yoğunlaştırdı. Teyfur Erdoğdu *Tarih Atölyesi (Osmanlı Vekayinamelerinde Tarih Kavramı)*, Ertuğrul Ökten *14. Yüzyıl Anadolu'sunda Entelektüel Biyografi Yazımı Denemeleri: Cemaleddin Aksarayi* atölyesi ile faaliyetlerini sürdürdüler.

Toplum Çalışma Grubu, şehir, sosyal teori, sosyoloji, öteki ve sosyal politika alanlarında çalışmalarını sürdürmeye devam etti. Mustafa Kömürcüoğlu İslam Şehri: Teori ve Pratik, Mustafa Tekin *İslam ve Sosyal Bilimler* dersleri ile katılımcılarla bir araya geldiler. Lütfi Sunar *Avrupa Seyahatnamelerinde Doğu II: 19. yy. Seyahatnameleri* okumaları, Alev Erkilet *Türkiye'de Kentlerin Dönüşümü* ve Faruk Taşçı *Türkiye'de Sosyal Politikalar* atölyeleri ile çalışmalarını sürdürdüler.

Özel Çalışmalar kapsamında Yusuf Alpaydın *Karşılaştırmalı Eğitim Düşüncesi* ve Bilal Gökkır *Oryantalizm: Batı'da İslam Araştırmaları* dersi ile İhtisas Programı'nda yer aldılar.

İhtisas Çalışmaları derinleşen ve yenilenen programları ile ilim ve fikir dünyamızın zenginliğini yeni nesillere aktarmayı sürdürecektir.

Ahlak Duygusu Hayvanların İnsanoğluna Mirası mıdır?

Tuğba Torun, 03.01.2015

Değerlendiren: Ayşe Sare Güngördü

Tuğba Torun

İLEM Sunumlara Marmara Üniversitesi'nde doktorasını tamamlayan Tuğba Torun Ahlak Duygusu İnsanoğluna Hayvanların Mirası mıdır? sorusuyla konuk oldu. Çeşitli sorular ışığında gerçekleşen sunuma Torun, ilk olarak "Biyolojik evrim teorisinin alanı sadece biyolojik var oluşla mı alakalı yoksa daha geniş bir alanı mı kapsamaktadır?" sorusunun açıklamasıyla başladı. Bu açıklamasında öncelikle sıkça tartışılan evrim teorisini özetledi. Daha sonra evrimcilerin gözünden, insanlarla hayvanlar arasındaki benzerliklere değinerek "Hayvanlarla ahlak bakımından ortak yönlerimiz nelerdir? Hayvanlarla insanlar arasındaki benzerlikler hangi noktadadır?" sorularına yanıtlarıyla açıklık getirdi. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Filistin'de İsrail Yerleşimleri ve Ortadoğu Barışı

H. Zehra Kavak, 10.01.2015

Değerlendiren: Hüseyin Önal

H. Zehra Kavak

Filistin... Müslümanların zihninde kimi zaman bir politik meta, kimi zaman da halisane niyetlerle ömürlerin adandığı topraklardır. Halisane niyetlerle yapılan bir yüksek lisans tezinin sunumu için İLEM'de toplandık. H. Zehra Kavak, İsrail Filistin meselesi üzerine yazdığı "İsrail ve İsraillilerin Yerleşim Algısı ve Barış Süreci" başlıklı tezini bizlerle paylaştı. Kavak, çalışma sürecinde 2 defa bölge ziyareti gerçekleştirebilmiş, ancak sahada araştırma yapamamış. Tabi haklı gerekçeleri var, zira bunu yapmak Müslüman iseniz mümkün değil neredeyse... Duygusal altyapıya, reflekslere sahip olduğumuz ama tam olarak tanımadığımız, tanımaya çalışmadığımız Filistin toprakları üzerine gayet verimli ve bilgi yüklü bir sunum dinledik. Süreç her geçen gün daha da tehlikeli bir hâl alıyor. Filistinliler nezdinde Barış Sürecinde halledilmeyi bekleyen 4 konu var. Doğu Kudüs'ün statüsü, 7 milyonluk Filistinli mülteci sorunu, Filistin-İsrail sınırları ve Yahudi yerleşimciler. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Bir İslam Düşünürü ve Özgürlük Mücadelecisi, Aliya İzzetbegoviç

Mahmut Hakkı Akın, 31.01.2015

Değerlendiren: Mehmet Yıldırım

Mahmut Hakkı Akın

Aliya batı felsefesi içerisinden konuşan batılı bir Müslüman düşünürdür. Bu sebeple Akın, onu anlamak için Kant, Bergson ve Oswald Spengler gibi batılı filozofa baktığını belirtti. Akın'a göre Aliya'nın derdi İslam'dır. Bu yüzden Aliya çağdaş İslam siyaset düşüncesine eklemlenmiş ve eleştirileri, düşünceleri ve eylemleri ile de bu düşünceye katkı sunmuş bir isimdir. Özellikle 1960 sonrasında İslam dünyasında birçok devletin bağımsızlığını kazanmasına rağmen idarecilerinin Batı hayranı ve yanlısı olmalarını Türkiye özelinde kendine yabancılaşma ve neredeyse sömürgeleşme olarak tanımlayan Aliya, bu noktadan hareketle yine Türkiye için harf devrimini eleştirerek hafızasını yitirmiş bir toplumdur tanımlamasını yapar. Ve yine ona göre batı hayranı idareciler iş başında iken Müslüman toplumlar maalesef daha kötü bir duruma geldiler. Aliya'nın ömrünün sonuna kadar sorduğu soru İslam Rönesans'ı nasıl gerçekleşir. Bu sorunun beraberinde odak konusu ise İslam ve Müslümanlar arasındaki mesafedir. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Tanpınar'ın Edebiyat, Estetik ve Düşünce Dünyasında Bergson Felsefesi

Şerif Eskin, 07.02.2015

Değerlendiren: Şerife Alcan

Şerif Eskin

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde araştırma görevlisi olan Şerif Eskin, Dergâh yayınlarından çıkan *"Zaman ve Hafızanın Kıyısında Tanpınarı'ın Edebiyat, Estetik ve Düşünce Dünyasında Bergson Felsefesi"* başlıklı kitabı üzerine bir sunum gerçekleştirdi. Eskin, sözlerine kitabının da giriş kısmında yer alan Jacques Derrida'ya ait *"Edebiyatın ekonomisi, bana bazen diğer söylem tiplerinin, örneğin tarihsel ya da felsefi söylemin ekonomisinden daha güçlü görünür. Bazen: Tekilliklere ve bağlamlara dayanır. Edebiyat potansiyel olarak daha güçlüdür."* alıntısıyla başladı. Edebiyat ve Felsefe arasındaki iletişim ve etkileşimin mümkünlüğü veya hangi düzlemde elde edilebileceği sorusunun cevaplanmasının güç olduğu ve çalışmanın gayesinin bu olmadığını belirterek sözlerine devam eden Eskin, Edebiyatın Felsefe 'deki konumu ile ilgili olarak "ya varoluşçu ekoldeki gibi bir anlatım aracı olarak benimsendiği ya da Proust'ta olduğu gibi *bir refleksiyonun edebi esere kurucu etkisi"* şeklinde olduğunu izah etti. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Osmanlı'dan Cumhuriyet'e İmar ve Siyaset İlişkileri

Bekir Cantemir, 07.03.2015

Değerlendiren: Mehmet Yıldırım

Bekir Cantemir, *Çok Partili Hayata Geçiş Sürecinde İstanbul'un Mekân ve Sosyal Yapı Dönüşümü (1945-1960)* başlıklı doktora tezi bağlamında Osmanlı'dan Cumhuriyet'e İmar ve Siyaset İlişkileri konulu bir sunum gerçekleştirdi. Sunumda günümüzde de sıkça tartışılan ve güncelliğini hiçbir zaman kaybetmeyen imar siyaset ilişkilerine dair İstanbul merkezli olarak son derece ilgi çekici bilgilere yer verildi. Sunumun merkezinde İstanbul'un olmasının nedeni 1950 yılına kadar Osmanlı başkenti kimliğini üzerinde taşıması, olumlu olumsuz yanlarıyla bir Osmanlı şehri görünümünde olması olarak açıklandı. Zaman olarak 1945-1960 yıllarının seçilmiş olması ise çok partili hayata geçiş esnasında imar-siyaset ilişkilerini CHP ve Demokrat Parti üzerinden okuma çabasından kaynaklanmaktadır.

>>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Abdülkâhir Cürcânî'de Dil, Söz ve Fesahat

M. Taha Boyalık, 21.03.2015

Değerlendiren: Abdullah Yıldırım

29 Mayıs Üniversitesi öğretim üyesi M. Taha Boyalık, 2014 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde *"Abdülkâhir Cürcânî'nin Sözdizimi Teorisi ve Tefsir Geleneğine Etkisi"* adıyla hazırladığı doktora tezinden hareketle İlmi Etüdler Derneği'nde *"Abdülkâhir Cürcânî'de Dil, Söz ve Fesahat"* başlıklı bir sunum gerçekleştirdi. Sunumun hemen başında, tezde yer alan bütün konular üzerinde durmanın mümkün olmayacağını, bu nedenle müellifin düşüncesi açısından önem arz eden bazı noktaları öne çıkarmayı deneyeceğini belirten Boyalık, konuşma boyunca Cürcânî'nin "nazm/ sözdizimi teorisi" şeklinde kavramsallaştırdığı ana fikrinin nasıl oluştuğu ve bu teorinin felsefî ve dilbilimsel boyutları üzerinde durdu.

>>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Tarih Metafiziği ya da Kendilik Bilinci

Ayhan Bıçak, 20.04.2015

Değerlendiren: Halil İbrahim Erol

Ayhan Bıçak

Dergâh yayınlarından çıkan *Tarih Metafiziği ya da Kendilik Bilinci* adlı kitabın yazarı İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü öğretim üyelerinden Prof. Dr. Ayhan Bıçak, İLEM Sunumları kapsamında konuğumuz oldu. Tarih Çalışma Grubu ev sahipliğinde gerçekleştiren sunumda Tarih Çalışma Grubu Koordinatörü Doç. Dr. Teyfur Erdoğdu moderatörlük görevini yürüttü. Sunuma Teyfur Erdoğdu'nun kitapla ilgili genel bir değerlendirmesi ile başlandı, sonrasında Ayhan Bıçak'ın kendi eserine dair düşünce ve görüşlerini açıklamasıyla devam edildi. Ayhan Bıçak kendilik bilincinin bilgelik temelli ve felsefe temelli açıklanmaya ve anlamlandırılmaya çalışıldığını ifade ederek sunumuna başladı. Bıçak her iki açıklama geleneğini üç sacayağından teşekkül eder bir şekilde, köken, süreç ve gaye kavramları etrafında ele aldığını dile getirdi. Dolayısıyla Bıçak, tarih metafiziğinin de tarihî bir varlık olan insanı, ilk ilkelerden hareketle köken, süreç ve gaye bağlamlarında bütünlüklü bir şekilde açıklama denemesi olduğunu ileri sürdü. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

İnönü Dönemi Dini Hayat

Zeynep Özcan, 18.05.2015

Değerlendiren: Özge Manav

Zeynep Özcan

Karabük Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde Din Psikolojisi alanında akademisyen olan Zeynep Özcan, *'İnönü Dönemi Dini Hayat'* hakkında sunumunu gerçekleştirdi. Özcan, bu çalışmayı yaparken günlüklerden yararlandığını; aynı zamanda o dönemde yaşamış insanlarla mülakatlar yaptığını ve din psikolojisi alanında çalışması nedeniyle bu noktada dini hayatın birey üzerindeki etkisini de ele aldığını ifade etti. Bu anlamda çalışma, siyaset psikolojisine bir örnektir. Dini hayat, resmi söylemlere yansımış; ama akademide bu konuya hiç yer verilmemiştir. Bu çalışma da ortaya çıkan dindarlık profillerini kendi arasında karşılaştırmaya tabi tutmuştur. Özcan, İnönü dönemindeki dini hayatın bugünkü insanın dini düşünce ve inanışında etkili olduğunu düşünmektedir. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Mekân ve Rekabet Etkileşimi: İstanbul Merter Tekstil Merkezi'nde Mekânsal Yoğunlaşma – Rekabet Olgusu

Muhammed Esad Tiryaki, 23.05.2015

Değerlendiren: Orhan Durak

Muhammed Esad Tiryaki

Mekân tasavvurunun hem ufki manada hem de şakuli manada fetişleştiği günümüzde mekân üzerine söz söyleme gayretinde olan, şehir ve bölge plancısı Muhammed Esad Tiryaki, *Kümelenme Yaklaşımı Çerçevesinde Mekânsal Yoğunlaşma-Rekabet İlişkisi: İstanbul Merter Tekstil Merkezi Örneği* başlıklı yüksek lisans tezinin sunumunu gerçekleştirdi. Tiryaki, tezin esas amacının Merter tekstil merkezi örneğini kümelenme, mekânsal yoğunlaşma ve rekabet kavramları çerçevesinde incelemek olduğunu söyledi. Klasik yerleşme teorisinden hareketle geliştirilen kümelenme (clustering) yaklaşımında, firmaların temel olarak sahip oldukları mekânsal yakınlık nedeniyle elde edecekleri avantajlara gönderme yapmaktadır. Kümelenme yaklaşımı bağlamında ortak bir takım hususlar olduğunu belirten Tiryaki bunlardan ikisinin mekânsal yoğunlaşma ve rekabet olduğunu ifade etti. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Seminerler

The Globalization of the New Islamophobia

Muqtedar Khan, 30. 01. 2015

Muqtedar Khan

İLEM, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Uzmanı Muqtedar Khan'ı genç akademisyenler ve alanında uzman isimlerle bir araya getirdi. Khan, islamofobinin küreselleşme sürecine dair bir sunum gerçekleştirdi. 11 Eylül sonrası islamofobinin aldığı "yeni" formu doğru anlamlandırmanın gerekliliği üzerinde duran Khan, islamofobinin günümüzdeki durumu ve müslümanların islamofobiye nasıl yaklaşması gerektiğine dair güncel örneklerden yola çıkarak analizlerde bulundu. Khan, islamofobinin bugün jeopolitik ve siyasi bir probleme evrildiğinin altını özellikle çizerek; bu yeni formda Müslümanlara değil, şeriat kavramına yönelik oldukça sistematik bir savaş olduğundan bahsetti. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Türkiye'de Değişen Dini Yaşantı ve Dini Sosyaliteler

Necdet Subaşı, 31.01.2015

İLEM, Türkiye'de dinsel gündelik hayatın irdelendiği *"Dini Sosyaliteler"* kitabı üzerine konuşmak üzere Necdet Subaşı'nı ağırladı. Subaşı, dinin modernleşme sürecindeki seyrini ele aldığı konuşmasında; din-toplum ilişkileri, din-devlet ilişkileri, dinin gündelik hayattaki karşılığı konularına değindi. Ayrıca siyasal İslam'ın seyri, imam hatip okulları, İslam ve kadın, modernleşme ve kadın, dinler arası diyalog gibi güncel siyasete dair oldukça girift meseleleri tartışan Subaşı, dinin toplumsallaşma süreçleri üzerine kıymetli analizlerde bulundu. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Necdet Subaşı

Şiir ve Hikmet

Bilal Kemikli, 07.02.2015

İLEM, İslam medeniyetinin kadim meselelerinden biri olan şiir ve hikmet ilişkisini konuşmak üzere, tasavvuf kurumları ve şiir üzerine yaptığı nitelikli çalışmalarıyla tanıdığımız Bilal Kemikli'yi ağırladı. Kemikli konuşmasında hikmetli şairlerin şiirleri üzerinden, şairin ilham kaynaklarına dair bir sorgulama gerçekleştirdi. Kemikli'nin edebiyat ve tasavvuf konularındaki birikiminden fazlasıyla istifade imkanı sağlayan sunum, şiirin hikmet ile oluşturduğu anlamlı birlikteliğe dair son derece kıymetli işaretler verdi. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Bilal Kemikli

Tarih Çalışma Grubu "Kavramlar Tarihi"ne Odaklandı

İhtisas Çalışmaları Tarih Çalışma Grubu, 2015 Bahar döneminde "Kavramlar Tarihi"ni anlama ve anlamlandırmak üzere çeşitli faaliyetler yürüttü. Ertuğrul Ökten, Gültekin Yıldız, Faruk Yaslıçimen, Halil İbrahim Erol, Mehmet Ali Doğan ve Teyfur Erdoğdu çalışmalarda yer aldılar.

Atölyeler

Teyfur Erdoğdu ile "Tarih Atölyesi"nde, ilk dönem Osmanlı vakayinamelerini tanıma, kavramlar üzerinde düşünme, Kavram tarihi yöntemini öğrenme ve bu yöntem kullanılarak tarih kavramının Osmanlı vakayinamelerindeki vazediliş ve değişimini tespit etme gayretinde bulunuldu. Atölye ile ilk dönem Osmanlı vakayinamelerinde tarih kavramı isimli bir makalenin yazımına başlandı.

Ertuğrul Ökten, "14. Yüzyıl Anadolu'sunda Entelektüel Biyografi Yazımı Denemeleri: Cemaleddin Aksarayi" atölyesi ile öğrencilerle bir araya geldi. Atölyede, Cemaleddin Aksarayi, düşüncesi ve buna etki eden tarihi gerçeklikler üzerinde durulmuş; yazdığı eserlere dayanan bir entelektüel biyografi denemesi üretmenin, benzer biyografileri 14. -15. yüzyılda yaşamış birçok âlim için mümkün olduğunu göstererek Dönem Tarihi'ni ileriye götürmenin bir yolu olarak Entelektüel Tarihi teklif etmenin imkânı üzerinde tartışmalar yürütülmüştür.

Kavramlar Tarihi Seminerleri

Haşim Şahin, Menakıbname Kavramının Tarihsel Gelişimi ve Velayetname Kavramının Tarihsel Gelişimi başlıklı sunumları ile Kavramlar Tarihi seminerlerimizin ilk konuğu oldu. Tasavvuf tarihinin öne çıkan iki kavramının ele alındığı seminerlerde, bu kavramların tarihsel seyirleri ortaya konuldu. Kavramların çıkış noktası ile şu anda bulundukları konum arasındaki farkın göz önünde bulundurulmasının bir tarihçi açısından kaçınılmaz bir durum olduğu ifade edildi.

Menakıbname Kavramının Tarihsel Gelişimi
>>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Velayetname Kavramının Tarihsel Gelişimi
>>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Kavramlar Tarihi Yuvarlak Masa Toplantıları

Reinhart Koselleck'in Kavramlar Tarihi: Politik ve Sosyal Dilin Semantiği ve Pragmatiği Üzerine Araştırmalar isimli çalışması, yuvarlak masa toplantılarında ele alındı. Gültekin Yıldız, Faruk Yaslıçimen, Halil İbrahim Erol ve Teyfur Erdoğdu ile gerçekleştirilen toplantıların ilkinde Koselleck'in çalışması üzerinden kavramlar tarihi neden önemli sorusu Türkiye tarihçiliği özelinde müzakere edilerek tartışmaya açıldı. Daha sonra gerçekleştirilen toplantılarda ise Koselleck'in çalışması ayrıntılı biçimde ele alındı. Yuvarlak masa toplantıları ile kavram tarihçiliği üzerinden mevcut ve yeni tarih çalışmalarını daha anlamlı ve makul bir çerçevede icra etmenin mecrasını açmak hedefleniyor.

Teyfur Erdoğdu, İLEM'deki Kavramlar Tarihi Çalışmalarını Değerlendirdi

-Tarih çalışma grubunda kavramlar tarihi üzerine odaklanmaya nasıl karar verdiniz? Neden kavramlar tarihi çalışmaları?

Kavramlar tarihi, Türkiye'de üzerinde fazlaca durulmayan bir konu. Tarihçiler genellikle olaylar ve daha az olarak da olgular üzerinde duruyorlar ama kavram çalışanları belki bir elin parmaklarını geçmeyecek kadar az. Aslında bu konu hayati önemi haiz. Çünkü tarihçiler de ister istemez birçok kavram kullanıyorlar. Kullanılan bu kavramların nasıl tanımlandığı ve tarif edildiği ise başlı başına ilgi çekici bir konu. Bu tanım ve tarif meselesine iki büyük yaklaşım söz konusu. Birisi felsefeden geliyor, diğeri ise tarihten. Felsefe kavramların zaman ve mekandan bağımsız olarak tanımlanabileceklerini kabaca kabul ederken; tarih kavramların tamamının zaman ve mekan ile mukayyet olduklarını ve her kavramın ayrıca bir tarihi olduğunu kabul eder. Biz Tarih Çalışma Grubu olarak tarihçilerin etrafında dönüp dolaşan bu kavramları yapabildiğimiz kadarıyla ele alalım dedik. Bunun için önce kuramsal bir dönem geçirdik. Yanı sıra, uygulamada da tarih kavramının tarihine bakalım istedik. Bununla ilgili olarak bir atölye, bir yuvarlak masa toplantı dizisi ve bir de seminer dizisi tertipledik ve başarı ile uyguladık. Katılımcıların Türkiye için yeni olan bu konuya ilgi duyması hepimizi çok mutlu etti ve şevklendirdi.

Tarihçiler genellikle olaylar ve daha az olarak da olgular üzerinde duruyorlar ama kavram çalışanları belki bir elin parmaklarını geçmeyecek kadar az.

-Kavramlar tarihi çalışmalarının ileriye doğru nereye evrileceğini düşünüyorsun? Bu çalışma nelerin öncülü olabilir, üzerine neler inşa edilebilir?

Kavramlar tarihi ileriye doğru kuramsal olarak duygu tarihçiliğine evrilecek gibi duruyor. Yani sadece kavramların değil, duyguların da tarihleri olduğunu artık tarihçiler olarak konuşuyoruz. Örneğin 21. yy.da yaşandığı ve anlaşıldığı şekliyle aşk 7. yy.da anlaşılmıyor ve yaşanmıyordu; 20. yy.da bile farklı idi diyoruz, biz tarihçiler. Bunun ötesine bir evrilme olabilir mi? Bence evet. Bendenizin kuramsal olarak geliştirmeye çalıştığı bir tarihçilik var: Algı tarihçiliği. Bu tarihçiliğe göre kavramların, duyguların numende mutlak tanımları mevcuttur, ancak bu mutlak tanım mevcudiyetine rağmen bizler bunu asla tam olarak bilemeyiz. Ama bunların her birini bizler algılayarak her dönem ve mekanda farklı şekilde algılayarak tanım ve tarif ederiz. Algı tarihçiliği kısaca budur ve bununla ilgilenmektedir. Örneğin haset bir duygudur, bunun mutlak tanım ve tarifinin mevcudiyeti kabul edilmekle birlikte buna insan ulaşamaz. Ulaştığı ancak algıladıkları kadarıyladır ve bunun tarihçiliğini yapmak mümkündür.

Bu çalışmalar, geçmiş zamanda olanların bugün yeniden farklı şekilde inşa edilmelerine imkan sağlayacaktır. Klasik tarihçilik usulleriyle inşa edilemeyecek olanlar inşa edilecektir. Örneğin 19. yy. Batı Avrupası'nda kadınların hukuki statülerinde herhangi bir iyileşme söz konusu değilken, toplumsal statüleri birden bire olmasa da hızlıca iyileşme geçirmektedir. Bu tarihçilikte uzun süredir açıklanamayan bir olgu olarak kalmıştı, ta ki duygu tarihçiliği aşkın içeriğinin değişmesini keşfedene kadar. Artık romantik aşklar revaçtadır ve bu algılayış ve buna uygun ilişki kurmalar bu yeni değişikliği idrak ve inşa etmemize izin vermektedir.

Tarih Çalışma Grubu olarak bunun gibi birçok meselenin farklı şekilde inşasının bu duygu ama daha ziyade algı tarihçiliği ile mümkün olacağını düşünüyoruz ve gelecekte yapacağız çalışmaları bu tür sorunsallar üzerine hasretmeyi planlıyoruz.

Algı tarihçiliği. Bu tarihçiliğe göre kavramların, duyguların numende mutlak tanımları mevcuttur, ancak bu mutlak tanım mevcudiyetine rağmen bizler bunu asla tam olarak bilemeyiz. Ama bunların her birini bizler algılayarak her dönem ve mekanda farklı şekilde algılayarak tanım ve tarif ederiz. Algı tarihçiliği kısaca budur ve bununla ilgilenmektedir.

DEVLET ÜZERİNE TARTIŞMALAR

Siyaset biliminin odak tartışma konularından birisi olan "Devlet" konusu İLEM'de farklı yönleriyle ele alındı. "Devlet" olgusuna farklı yaklaşımların ele alındığı dizi seminerde modern devlet, ulus devlet, devletin siyasiliği, sosyal devlet ve devletin kurumları ile işleyişi gibi konular masaya yatırıldı.

BÜNYAMİN BEZCİ | OZAN ERÖZDEN | MEHMET FATİH AYSAN | HALUK ALKAN

Bünyamin Bezci, ***"Modern Devlet, Siyasilik ve Karar"*** başlıklı bir sunum gerçekleştirdi. Bezci sunumunda devletin dönüşümü, modern devletin başlangıcına dair geliştirilen bakış açılarını ve modern devletin bugün geldiği noktayı katılımcılar ile paylaştı. Bezci, konuşmasının sonunda Türkiye'de son zamanlarda gündemin merkezinde olan başkanlık sistemi tartışmalarına değinerek başkanlık sistemine dair görüşlerini aktardı. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Ozan Erözden, *"Ulus-Devlet'in Geleceği"* başlıklı sunumunda küreselleşmenin ulus-devlet yapılanmasını dönüşüme uğrattığı, klasik ulus-devlet kurumlarının gelecekte terk edilmek zorunda kalınacağı iddiasının ne ölçüde geçerli olduğunu ele aldı. Erözden, ulus-devletin mutlak anlamda bir dönüşüme uğraması için esas olarak düşünsel temellerde bir yeniden yapılanmanın gerekliliğini sunumunda vurguladı. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Mehmet Fatih Aysan, *"Refah Devletinin "Krizi" mi?"* başlıklı sunumunda 2007 yılının sonunda Amerika'da başlayan, 2008'de finansal piyasalardaki büyük düşüşlerle derinleşen ve halen etkileri hissedilen küresel ekonomik krizin, başta sanayileşmiş batı ülkeleri olmak üzere tüm dünyada yol açtığı reform tartışmalarını ele aldı. Sosyal politikalardaki kazanımların törpülenmesi manasına gelen "kemer sıkma" politikaları, refah devletini tekrar gündeme getirdi. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Haluk Alkan, *"Devlet Sistemleri ve Kurumlar"* başlıklı sunumunda devletin kurumsal boyutu yalnızca onun örgütsel yapısını ortaya koymamakta, aynı zamanda dayandığı felsefeyi, topluma bakışını ve hangi meşruiyet temelinde kendini anlamlı kılmaya çalıştığını da ifade etti. Alkan, özellikle Türkiye'de sistem sorununun yoğun olarak tartışıldığı son günlerde "niçin ve neyi tartışıyoruz?" soruları çerçevesinde siyasal sistemlerin arka planı ve yansımalarını katılımcılar ile paylaştı.

>>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

ORYANTALİZM VE İDEOLOJİ SARKACINDA "İSLAM ŞEHRİ"

Lütfi Bergen, Lütfi Sunar, Mustafa Kömürcüoğlu, Uğur Tanyeli

09.05.2015 Cumartesi

Değerlendiren: Yunus Çolak

İhtisas Çalışmaları Toplum Çalışma Grubu'nun düzenlediği, Oryantalizm ve İdeoloji sarkacında "İslam Şehri" paneli, şehir çalışmaları ile ilgili geniş bir katılımla gerçekleşti. Panelin açılışını yapan Mustafa Kömürcüoğlu, panelin iki yıllık bir okuma çabasının genişletilmesi ve tartışmaya açılması gayesi ile tertip edildiğini dile getirdi.

Panelin ilk konuşmacısı Lütfi Bergen, İslam Şehri kavramını düşünürken, Peygamber (a.s) Mekke'den Medine'ye hicretinin belirleyici olduğunu ifade etti. Hicretle başlayan, Müslüman toplumsallıkla devam eden ve fıkıh ile içerik kazanan bir formun "İslam Şehri" olarak temayüz ettiğini dile getiren Bergen, tarih önünde bu şehrin bir "kent olmayan" olduğu vurgusunu yaptı. Bergen kavramsallaştırmasında, Mekke ve Medine karşıtlığının bütün İslam tarihine teşmil edilebilecek bir örneklik sunduğunu, Osmanlı tarihine ilişkin metinlerle destekleyen bir okuma ortaya koydu. Medine'nin yani İslam Şehri'nin "biriktirmeciliğe" müsaade etmeyen, Ashabı Kirâmın fıkıhla mesuliyeti üzerinden şekillenen bir yapıya sahip oldu-

ğunu belirten Bergen, bu şehrin dört temel hakkı öne çıkarttığını belirtti. Her bir hakkı, günümüzde "kentleştirilen" Müslüman şehirlerin vaziyeti ile mukayese eden Bergen'e göre bu haklar şunlardır. Manzara hakkı, yürüyüş mesafesi hakkı, barınma/hane kurma hakkı, pazara mal sürme hakkı. Restorasyon projeleri ile oluşturulan trilyonluk mahallelerin, metrolara yapılan mescitlerin ya da tepelere inşa edilen camilerin İslam şehri formu ile bir ilgisi olmadığını ifade ettikten sonra tüm bunların günümüz kapitalizmi ile eklemlenme olarak okunması gerektiğini belirten Bergen; Müslümanlığın yaşanabildiği, fıkhın üretilebildiği bir form ile tüm Anadolu'nun önümüzdeki yıllarda şehirleşme imkânına sahip olduğunu ve bu çabanın yükseltilmesi gerektiği çağrısını yaptı.

Panelin ikinci konuşmacısı olan Mustafa Kömürcüoğlu, "tanımlamak, anlamak ve yaşamak" olarak başlıklandırdığı, İslam Şehri analizinde, bu konudaki ilk çalışmaların Fransız oryantalistlerce yapıldığını dile getirdi. Bir tanımlama ortaya konulurken, hemen hemen bütün oryantalist okumaların ve bu okumalara şerh düşen değerlendirmelerin, İslam Şehri'ni bir sanayi öncesi kent olarak nitelemede birleştiğini dile getiren Kömürcüoğlu, ölmüş bir fiziksel dokuya indirgenen bu okuma biçiminin problemleri üzerinde durdu. Bu anlayışın türettiği, "çıkmaz sokak" ile vasıflandırılan bir okumanın çıkmazlarına vurgu yapan Kömürcüoğlu, özünde İslam Şehri'nin İslam Medeniyeti'nin bir kabı olarak değerlendirilmesi gerektiğini belirtti.

Panelin üçüncü konuşmacısı Lütfi Sunar, Şarkiyatçıların, Müslümanların şehirlerine ilişkin değerlendirmelerini seyahatnameler üzerinden analiz etti. Buna göre, üç döneme ayrılan seyahatnamelerin ilk dönemi, 12. Yüzyılda başlayan Müslüman şehirler ile karşılaşma; ikinci dönem örnekleme ve 19. Yüzyıldan itibaren bu şehirleri arkaikleştirerek yok sayma dönemleridir. Bu dönemlendirme, Avrupa'nın siyasal koşulları ile irtibatlı olup, feodal yönetimlerin hakim olduğu kırsallaşmış bir Avrupa'da, devlet ve şehir arayışına tekabül eden

bir örnekleme ve söz konusu problemlerini aşmış bir Avrupa içinse artık yok sayılan bir İslam şehri nitelemesi öne çıkmaktadır. Birinci durumda, bir Avrupalının inanması güç kentsel coğrafyanın hakikatini ispat, kentsel çeşitliliğin ve onun yönetim anlayışını taklit öne çıkmaktadır. İkinci durum ise, burjuva kapitalizmini gerçekleştirmiş bir Avrupa'da bu düzenin güzelliğini ispatlarcasına, İslam ve doğu şehirlerini, karmaşık, karanlık ve kaotik görüntüsüne vurgular yapılmaktadır. Ve büyük oranda bu metinlerin indirgemeci değerlendirmesi üzerinden, 19. ve 20. yüzyıl Avrupa düşünürlerinin fikrîlerini serdettiği görülmektedir.

Panelin son konuşmacısı Uğur Tanyeli, İslam Şehri'nin kavramsal olarak problemleri üzerinde durdu. Historiografik olarak kullanılması halinde, geniş bir kültür coğrafyasında genellemeci bir yaklaşımın benimsenmesine yol açacak İslam kenti ifadesinin ideolojik bir yüklemeyle ancak değerlendirilme imkânına sahip olacağını belirtti. Max Weber ile tariflenen ve Fransız oryantalistlerin değerlendirmeleri ile yoğunlaşan İslam Şehri kavramı üzerine çalışmaların reddiyelerle tüketildiği bir dönemde İslam Şehri'nin İslam ülkelerinde yeni yeni konuşulmaya başlandığı üzerinde durdu. Buradan hareketle, kavramın bugünkü bilimsel çalışmalara altlık sunmasının mümkün olmadığı belirtti.

Dinleyicilerden gelen soru ve cevaplarla zenginleşen panel, geniş bir izleyici kitlesinin ilgisine sunulmuş oldu. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

İslam Düşünce Tarihi Yazımında **Dönemlendirme Sorunu Seminerleri**

FELSEFE ÇALIŞMA GRUBU

İslam düşünce tarihinin, İslam düşünce geleneğine mensup kişilerce nasıl dönemlendirildiği de hesaba katılacak şekilde, söz konusu düşünce geleneğiyle uyumlu ve özgün kriterler etrafında nasıl dönemlendirileceği sorusuna "İslam Düşünce Tarihi Yazımında Dönemlendirme Sorunu Seminerleri" ile yanıt aranıyor. Seminerlerin bir sonraki aşamada kitaba dönüştürülmesi ve seminerlerde ele alınan ve tartışılan konuların kalıcı hale getirilmesi amaçlanıyor.

Ömer Türker'in "İslam Bilimlerinde Dönemlendirme Sorunu" başlıklı konuşması ile başlayan seminerlerde Türker, felsefe, kelâm, tasavvuf ve usul ilimlerini dikkate alacak şekilde genel olarak İslam Bilimlerinin hangi temel parametreler etrafında dönemlendirilebileceği sorusunu, müstakil disiplinlerdeki mütekaddimûn-muteahhirûn ayrımı üzerinden cevaplamaya çalıştı. Bu bağlamda Türker, söz konusu ayrımın genel olarak İslam Bilimleri tarihi içerisindeki anlamı üzerinde durdu ve bu ayrıma temel teşkil eden problematik dönüşümleri tikel disiplinler üzerinden tartışmaya açtı. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Seminerlerin ikinci konuğu "İslam Tarih Yazımında Dönemlendirme Sorunu" başlıklı konuşması ile Mustafa Demirci oldu. Demirci sunumunda Avrupa merkezci dönemlendirmelerin İslam tarihinin anlamını nasıl çarpıttığı üzerinde durduktan sonra; şimdiye kadar yapılmış İslam tarihini dönemlendirme örnekleri (Hodgson, Goitein, Miquel) üzerinden yeni bir karşılaştırma yaptı ve eleştirel bir okumayla yeni bir dönemlendirme taslağını katılımcılar ile paylaştı. Demirci bu dönemlendirmede, İslam'ın siyasi tarihinden ziyade, İslam medeniyeti alanındaki gelişmeleri temel aldığını aktardı. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

İhsan Fazlıoğlu, "Aklî İlimlerde Dönemlendirme Sorunu" konuşması ile seminerlerin bu dönem son konuğu oldu. Fazlıoğlu, "İslam aklî ilimler tarihini özgün bir şekilde nasıl dönemlendirebiliriz?" sorusunu ilim camiasının gündemine taşıdı.

Seminerlerin 2015 Güz döneminde de devam etmesi planlanıyor. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Sosyal Bilimlerde Kavram Geliştirme Çalıştayı Düzenlendi

İlmi Etüdler Derneği (İLEM), Avrupamerkezci sosyal bilim anlayışının aşılmasına yönelik çözümleri ve çabaları tartışmak üzere *'Eleştirel Yaklaşımlar* Çalıştayları'nı başlattı. Bunlardan ilki olan *"Avrupamerkezciliğin Ötesi: Yeni Bir Sosyal Bilim İçin Başlangıçlar"* başlığıyla Ocak 2014'de Konya'da gerçekleştirilmişti. Bu çalıştayın sonucunda Avrupamerkezciliğin eleştirisinin yeterince yapıldığı; artık bunun ötesinde yeni bakış ve yaklaşımlar geliştirmenin gerekliliği vurgulanmıştı.

Bu ihtiyaca cevap üretmek üzere, çalıştayların ikincisi "Sosyal Bilimlerde Kavram Geliştirme" başlığıyla Ocak 2015'de gerçekleştirildi. Bu çalıştayla, sosyal bilimlerde yeni bir perspektif oluşturma zeminine dair ilk adımlar atılmış oldu.

Çalıştay, kavram geliştirme konusunda kendi alanlarında önemli çalışmalar ortaya koymuş değerli hocaların sunumları ve onlara dair müzakare süreçleri doğrultusunda sürdürüldü. Çalıştayda sunum yapan hocalar ve konu başlıkları şöyle:

Tahsin Görgün

Ahmet Ayhan Çitil

Ali Utku

Teyfur Erdoğdu

• **Tahsin Görgün:** "Sosyal Bilimlerde Kavram Geliştirmenin Temeli ve Usulü"

• **Ahmet Ayhan Çitil:** "Çağdaş Bilim Anlayışının Eleştirisinden Hareketle Sahne Kuramına Bir Giriş"

• **Ali Utku:** "Kavram ve Terim Sorunları Bağlamında Felsefe Geleneğimiz"

• **Ahmet Teyfur Erdoğdu:** "Dilde Eşanlamlı Kavram Yoktur! 'Kimlik' ve 'Hüviyet' Örneği"

Sunum yapan hocaların dışında aralarında Cüneyd Kaya, Recep Alpyağıl, Lütfi Sunar, Selami Varlık, Cahid Şenel, Faruk Yaslıçimen, Mahmut Hakkı Akın'ın da bulunduğu katılımcılar da tartışmalara eleştiri ve değerlendirmeleriyle katkı sağladı. Çalıştayda özellikle batı hegemonyasında sosyal bilim, kavram ve terim ayrımı, kavramsallaştırmanın etkileri, sosyalin ve sosyal bilimin ortaya çıkışı, kavram geliştirme ve kavramları konumlandırma çabası, bilimsel bilgilerin mahiyeti, ahlaki bir zemin üzerinde kavram geliştirme, felsefi dilin imkanları, kavram aktarımı ve uyarlanmasında yaşanan sıkıntılar konuları etrafında tartışmalar gerçekleştirildi. Kavramların ve kavram geliştirme üzerine yapılan tartışmaların, düşünmeye imkan sağlamaları itibariyle sosyal bilimlerde hedeflenen yeni perspektifin oluşturulması yönündeki çabalara sağlam bir zemin teşkil etmesi hedeflenmektedir. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

TÜRKİYE'DE DİNİ GRUPLARIN DEĞİŞİMİ ÇALIŞTAYI - 2

9 Mayıs 2015

İlmi Etüdler Derneği (İLEM) Toplum Çalışma Grubu tarafından düzenlenen *'Türkiye'de Dini Grupların Değişimi'* başlıklı çalıştayların ikincisi 9 Mayıs 2015 tarihinde İLEM'de gerçekleştirildi.

Türkiye'de dini grupların son 30 yılda toplumda ve siyasetteki hızlı değişime paralel bir biçimde geçirdiği hızlı ve kapsamlı dönüşümün analiz edilmesi, anlaşılması, gelecekte alabileceği biçimlerin ortaya konulması ve bu alanda belirli politikaların üretilebilmesi amacıyla düzenlenen çalıştaya, konunun tarihsel, sosyal ve siyasal boyutları ile ele alınmasını hedefleyen, konu üzerine çalışan uzman ve araştırmacılar katıldı.

Çalıştayda, Yrd. Doç. Dr. Rıza Yıldırım'ın *"Toplumsal Bir Grup Olarak Alevilik"* ve Ayşen Baylak'ın *"Türkiye'de Caferi Cemaatinin Toplumsal Konumu ve Değişimi"* başlıklı sunumların ardından, Prof. Dr. Sıddık Korkmaz, Prof. Dr. Kadir Canatan, Doç. Dr. Adem Efe, Doç. Dr. Doğan Kaplan, Doç. Dr. İhsan Toker, Doç Dr. Mustafa Tekin, Yrd. Doç. Dr. Lütfi Sunar, Yrd. Doç. Dr. İbrahim Turan'ın da aralarında bulunduğu müzakereciler eleştiri ve değerlendirmeleriyle katkı sağladı.

Çalıştayların ilkinde Türkiye'de dini grupların dönüşümüne dair temel bir perspektif çizilmiş; Menzil Grubu, Süleymancılık ve Gülen Hareketi'ne dair sunumlar yapılmıştı. İlk çalıştayın ardından birbirini tamamlayarak ilerlemesi planlanan çalıştayların ikincisinde ise Aleviler ve Caferilerin toplumsal konumları, değişimleri ve grup dinamikleri konu edildi.

Çalıştayın koordinatörlüğünü yürüten İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden Doç. Dr. Mustafa Tekin'in açılış konuşmasının ardından ilk oturuma geçildi.

Çalıştayın ilk oturumunda TOBB Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Rıza Yıldırım Aleviler üzerine tebliğini gerçekleştirdi. Alevilerin son elli yılda köklü bir değişim içerisinde olduğunu belirten Yıldırım,

özellikle 1950 sonrası kentleşme, kırdan kente göçle birlikte çözülmeler yaşandığını belirtti. Tarihsel süreç içerisinde 'Geleneksel' Alevilikten 'Modern' Aleviliğe geçildiği tanımlamalarını yaparak süreklilik ve farklılaşma alanlarını tartıştıktan sonra, Modern Aleviliğin kendisini yeniden yapılandırma sürecinde karşılaştığı sorunlara işaret ederek grubun geleceği ile ilgili tezlerini dinleyenlerle paylaştı.

Çalıştayın öğleden sonraki ikinci oturumunda ise İstanbul Ticaret Üniversitesi'nden Ayşen Baylak, Türkiye'de Caferilerin toplumsal konumları ve değişimleri konulu tebliğini sundu. İslam dünyası ve Türkiye bağlamında Caferilerin konumunu paylaşan Baylak, dini grubun kendini inşa ettikleri alan olarak camileri, ritüelleri ve değişim dinamiklerini tartıştı. Konuşmasında saha gözlem ve tecrübelerine de yer veren Baylak, Caferi cemaatinin söylem ve toplu eylemliliklerinin ulusal ve uluslararası siyasi olaylardan etkilendiğinin altını çizdi.

Oturumların akabinde gerçekleşen müzakerelerde katılımcılar ilgili konu üzerine katkı, eleştiri ve sorularını dile getirdiler. Çalıştay sonunda katılımcılar bir sonraki aşama için, Türkiye'deki diğer dini grupları da içine alan, derinlikli, hedef kitle, yapısal dönüşüm ve alan değişimlerinin de birlikte değerlendirilebileceği yeni bir çalıştay düzenlenmesinin alana daha nitelikli çalışmalar kazandıracağını belirttiler. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

İslam Ahlâk Düşüncesi Projesi İkinci Aşamasında

Ahlâk alanına ciddi katkılarda bulunan İslam Ahlâk Düşüncesi Projesi, Ocak 2015'te başlayan ve bir yıl süreyle devam edecek olan ikinci aşamasıyla yoluna devam ediyor. Periyodik olarak gerçekleştirilen faaliyetlerin yanı sıra kataloglama ve telif çalışmaları da 2015 yılı sonunda çıktı olarak ilgilisiyle buluşacak.

Ahlâk ve Öteki Çalıştayı Gerçekleştirildi

Modern ahlak düşüncesinde 'öteki' meselesinin 'başkalık deneyimi' üzerinden eleştirel bir yaklaşımla ele almayı hedefleyen Âhlak ve Öteki konulu çalıştayların ilki 11 Nisan 2015'te gerçekleştirildi. Ana müzakerecilerini Ayhan Çitil, Özkan Gözel, Lütfi Sunar, Ömer Türker ve Selami Varlık'ın oluşturduğu çalıştay üç ana oturumda tartışıldı. Oturumların ilkinde Ömer Türker, *"Âhlakî Tecrübenin İnşasında Başka'nın Rolü"* adlı bildirisini sundu. Bu oturumda özdeşlik ve başkalık ilişkisi ve başkalık durumunun metafizik izdüşümleri etrafında değerlendirmeler ve tartışmalar yürütüldü. İkinci oturumda ise Özkan Gözel, *"Metafizik Bir İmkan Olarak Etik: Levinas'ta Başkası ve Başkalık"* başlıklı sunumuyla değer merkezli bir ahlâk dönüşümünü tartıştı. Üçüncü oturum, Selami Varlık'ın *"Ricouer'de Başkalık ve Ahlâklar Çatışması"* sunumuyla devam etti. 'Diğerine müdahale' ve 'diğeriyle birlikte anlama' bağlamında ahlâkı nasıl mesele haline getirebiliriz temelli çalıştay katılımcıların değerlendirme, eleştiri ve sorularıyla zenginleşti. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Ahlâki Müeyyide Üzerine Konuşmalar Dizisi

Bu dönemde projede ahlâk felsefesinin önemli problemlerinden birisi olan ahlâkî yaptırımın mahiyeti ve uygulamalı ahlâktaki etkilerinin ele alınması amacıyla "*Ahlâkî Müeyyide Üzerine Konuşmalar*" dizisi düzenleniyor. Ayda bir periyodik olarak düzenlenen bu konuşmalarda Ocak ayından itibaren Ömer Türker, Hümeyra Özturan, Tahsin Görgün, Celal Türer gibi ahlâk alanında etkin isimler konuşmalar yaptı. Bu konuşmaların metinleri proje sonunda editöryel bir çalışmayla bir araya getirilecek.

Ahlâkî Müeyyide Üzerine Konuşmaların birincisi Ömer Türker'in "*Ahlâkî Müeyyidenin İmkan ve Zorunluluğu*" başlıklı sunumuyla gerçekleştirilitken ikinci konuşma da "*Neden Ahlâklı Olayım? İdeal Bir Müeyyide Teorisi Mümkün mü?*" başlıklı sunumla Hümeyra Özturan tarafından gerçekleştirilmişti. Dizisinin üçüncüsü Nisan ayında 29 Mayıs Üniversitesi Felsefe Bölümü'nden Tahsin Görgün tarafından gerçekleştirildi. Görgün, "*Ahlâkın Müeyyideye İhtiyacı Var mı?*" başlıklı sunumunda müeyyidesiz bir ahlâkın imkanını sorguladı.

Ahlâkî Müeyyide Üzerine Konuşmalar Dizisi'nin Mayıs ayındaki konuğu ise Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden Celal Türer'di. "*Ahlâk ve Müeyyide*" adlı konuşmasında Türer, öncelikle "hangi ahlâk?" sorusuna cevap verilmesini ve ahlâkın konuşulduğu zeminin belirginleştirilmesi gerektiğini ifade etti ve bu minval üzere kendi ortaya koyduğu müeyyide teorisini "farkındalık" kavramı üzerinden temellendirmeye çalıştı. Beşinci konuşma ise Ayhan Çitil tarafından *Ahlâkî Üstünlük ve "Biz"* başlığı çerçevesinde gerçekleştirildi.

Ahlâkî Müeyyidenin İmkan ve Zorunluluğu
>>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Neden Ahlâklı Olayım? İdeal Bir Müeyyide Teorisi Mümkün mü?
>>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Ahlâkın Müeyyideye İhtiyacı Var mı?
>>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Ahlâk ve Müeyyide
>>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Ahlâkî Üstünlük ve "Biz"
>>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

Yuvarlak Masa Toplantıları

İslam Ahlâk Düşüncesi Projesi içerisinde her ay devam eden bir diğer etkinlik ise ahlâk düşüncesinin ana meselelerinden olan mizac teorileri ve ahlâkî önermelerin kaynağının tartışıldığı yuvarlak masa toplantıları.

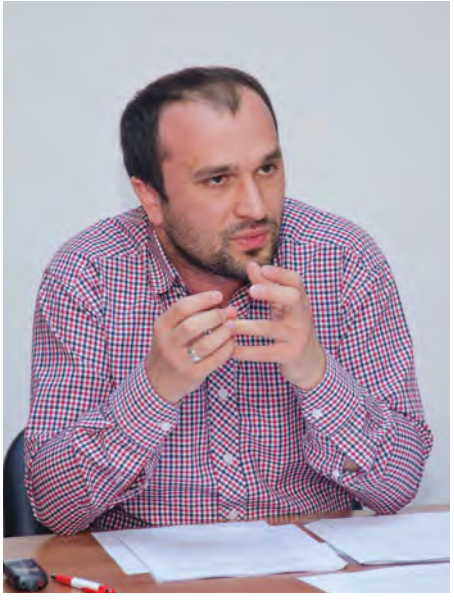

İlk dönem gerçekleştirilen toplantıların daha da özelleştirilmiş başlıklar halinde devam ettiği bu toplantılarda, İslam ahlâk düşüncesi söz konusu olduğunda merkezde yer alan iki önemli tartışma alanı, temel filozofların yaklaşımları bağlamında ele alınıp yorumlanıyor. Bu toplantılarda sahanın ilgilileri, önceden okunan metinler çerçevesinde müzakare imkanı bulmakta, soru ve yorumlarıyla sunumların daha verimli geçmesini sağlamaktalar.

Proje sonunda, hem mizac teorisi hem de ahlâkî önermelerin kaynağı problemine dair yapılacak sunumların makalelerinin iki ayrı kitap olarak yayımlanması hedefleniyor.

Her ay devam eden yuvarlak masa toplantıları dizisinin şu ana kadar ki konuşmacıları ve sunum başlıkları şöyle:

Yunus Cengiz
Kadıabdülcebbar'da Ahlâkî Önermelerin Kaynağı ve Cahız'da Mizac Teorisi

Harun Kuşlu-Metin Aydın
Galen'de Mizac Teorisi

İbrahim Üçer
İbn Sina'da Mizac Teorisi

Hümeyra Özturan
Fârâbî'de Ahlâkî Önermelerin Kaynağı

Sümeyye Parıldar
Fârâbî'de Mizac Teorisi

İbrahim Aksu
İbn Sina Felsefesinde Mizac-Ahlâk İlişkisi

Aygün Akyol
Gazzâlî'de Ahlâkî Önermelerin Kaynağı

Anar Gafarov
Nasıruddin et-Tûsî'de Ahlâkî Önermelerin Kaynağı

İslam Düşüncesinde Erdemler Âhlakı Dersleri

Ahlâk alanında çalışacak kişiler yetiştirmek ve bu alana dair yapılacak çalışmaların niteliklerini arttırmak amacıyla bu dönem de Mustakim Arıcı tarafından "İslam Düşüncesinde Erdemler Ahlâkı" adlı bir ders gerçekleştirildi. İLEM İhtisas çalışmaları içerisinde proje katılımcılarına ve diğer lisansüstü öğrencilerinin katılımına açık olarak yapılan bu derste, İslam ahlâk felsefesine ait erdem anlayışı belli metinler etrafında ele alındı.

Kataloglama Süreci Devam Ediyor

Proje içerisinde halihazırda devam eden bir diğer çalışma, ilk dönemde yapılan kataloglama çalışmasına 8-11 yüzyılları arasının da dahil edilerek ikmal edilmesi. Böylelikle ahlâk metinlerinin 8. yüzyıldan başlayarak 19. yüzyıla gelinceye kadar geçirdiği tarihsel sürecin takip edilmesi kolaylaşacak. Ayrıca söz konusu eser, ahlâk çalışacak olan kişilere bir kılavuz olma niteliği taşıyacak.

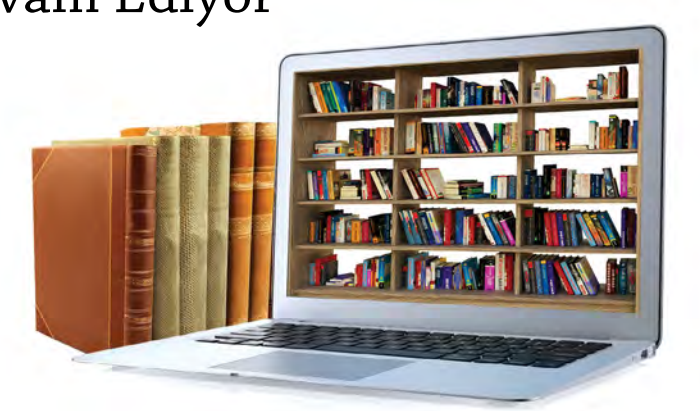

© zegendos - Fotolia.com

OSMANLI KİTAP KÜLTÜRÜ PROJESİ
Cârullah Efendi Sempozyumu ile Sürdürüldü

İLEM, kitap kültürü alanındaki atölye ve derslerle başlayan, 2013'ten bu yana "Osmanlı Kitap Kültürü" adıyla projeye dönüştürülen çalışmalarını Carullah Efendi Sempozyumu ile derinleştirdi.

İslam medeniyetinin kitapla kurduğu ilişkiyi, değerli bir Osmanlı âlimi olan Veliyyüddin Cârullah Efendi'nin kütüphanesi ve derkenar notları üzerinden inceleyen önemli bir sempozyum düzenlendi. Sempozyumda Cârullah Efendi'nin zengin kütüphanesinde yer alan kitaplara düştüğü notlardan hareketle, İlmi Etüdler Derneği'nde Berat Açıl'ın koordinatörlüğünde yürütülmüş olan "Osmanlı Kitap Kültürü Projesi" kapsamında yapılan ve birçok alanla temas eden derinlikli çalışmalar dinleyiciler ile buluşturuldu.

Alanında Uzman İsimler Bir Araya Geldi

Cârullah Efendi'nin kitapları ve notları üzerine önemli çalışmalar yapmış olan Berat Açıl, İbrahim Halil Üçer, Muhammed Usame Onuş, Pehlül Düzenli, Sami Arslan, Ali Benli, Abdullah Taha İmamoğlu, Özgür Kavak, Tuba Nur Saraçoğlu ve Hasan Umut gibi seçkin konuşmacıların yer aldığı sempozyum oturumlarına Abdülhamit Kırmızı, Necmettin Kızılkaya ve Ömer Türker başkanlık etti. Sempozyum, aralarında İsmail Kara ve Hatice Aynur'un da bulunduğu, alanında uzman akademisyenlerden oluşan katılımcılar tarafından takip edildi.

Osmanlı Kitap Kültürüne Mercek Tutuldu

Sempozyumda kitap kültürü çalışmalarının mevcut durumu, Osmanlı'nın kitap algısı ve kültürü, dil, yazı ve zihin dünyamız arasındaki ilişki, Carullah Efendi'nin kitap kültürü çalışmaları bakımından önemi gibi konulara değinilirken aynı zamanda Carullah Efendi'nin derkenar notları hadis, fıkıh ve tarih alanlarında da incelendi.

Sempozyum sonunda kapanış ve değerlendirme oturumu için konuşan Bedri Mermutlu, sempozyumun kitap ve kültür bakımından ilk ve örnek bir organizasyon olduğuna dikkat çekerken; Ahmet Turan Aslan, gençlerin kendi kültürlerine ve yazılarına sahip çıkıyor olmasının önemini vurgulayıp, bu tür çalışmaların artarak devam etmesi gerektiği temennisiyle İLEM'i ve sempozyum konuşmacılarını bu alandaki çalışmalarından ötürü tebrik etti. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

YENİ

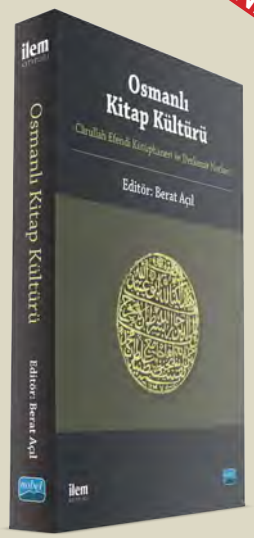

Editör: Berat Açıl,
Ankara, 2015, 398 s.

Kitap, bir 17-18. Yüzyıl Osmanlı âlimi ve kadısı olan Cârullah Efendi'nin kütüphanesi üzerinden Osmanlı yazma kitap kültürünü ele almaktadır. Çalışmada halen Süleymaniye Kütüphanesinde bulunan 2200 civarında eserden müteşekkil koleksiyondaki kitap kenarı notları vesile kılınarak eserlerde yer alan ilimler ve onlara yansıyan kitap kültürü tahlil edilmiştir. Kitabın bir başka katkısı da hiç şüphesiz hakkında neredeyse hiçbir bilgi bulunmayan Cârullah Efendi gibi çok kıymetli bir âlim, müderris, kadı, kütüphaneci ve bibliyofilin ilim âlemine lâyıkıyla tanıtılmış olmasıdır. 2013-2014 yıllarında İlmi Etudler Derneği'nde yürütülen bir araştırma projesinin neticesinde ortaya çıkan bu kitapta değişik ilim dalları açısından kitap kültürünü ele alan 14 yazı yer almaktadır.

İslamcı Dergiler Projesi

islamcı dergiler projesi devam ediyor

Türkiye'de İslamcılık düşüncesini ilk defa dergiler üzerinden ele alan İslamcı Dergiler Projesi tüm hızıyla devam ediyor. 2013 yılında Vahdettin Işık koordinatörlüğünde başlayan "Türkiye'de İslamcılık Düşüncesi" başlıklı atölyenin kısa sürede kapsamlı bir projeye dönüşmesiyle başlayan çalışmalar, 1960-1980 arası döneme yoğunlaşıyor. Belirlenen 50 kadar dergiye ilişkin olarak kataloglama, dijitalleştirme, sempozyum ve kitap çalışması başlıklarında proje ekibi çalışmalarına devam ediyor. İlk olarak, bu dergilerin erişilebilen bütün sayıları taranarak kataloglanıyor ve her sayıya dair detaylı künye ve içerik bilgisi dijital ortama aktarılıyor.

Proje süresince bugüne kadar 4000 sayıda dergi içeriği kataloglanmış bulunuyor. Ayrıca, edinilen dergiler özel protokoller dahilinde dijitalleştiriliyor. Bugüne kadar, proje süresince 20.000 sayfa dergi halihazırda dijital ortama aktarıldı.

Bu çalışmaların da katkısıyla, Mart ayında "Türkiye'de İslamcı Dergiler 1960-1980" adlı bir sempozyum ve sergi düzenledi. Sempozyumda, genel olarak İslamcılık düşüncesi tartışıldı ve bu düşüncenin Türkiye'de özellikle 1960-1980 arasındaki yönelimleri, o dönemde çıkmış ve İslamcı olarak görülebilecek dergiler üzerinden değerlendirildi. Sempozyumda sunulan çalışmaların kalıcı olması ve daha geniş kitlelere ulaşması amacıyla halihazırda bir kitap çalışması yürütülüyor. En temel amacı İslamcılık Düşüncesi'ni anlama çabalarına açılımlar getirmek olan İslamcı Dergiler Projesi, yürüttüğü bu çalışmalar ile birlikte Türkiye'de İslamcılık düşüncesinin mecra bulduğu ve mecra açtığı dergileri kayıt altına alarak bir merkezde bir araya getirmeyi ve ilgili kişi ve kurumlar için önemli bir kaynak oluşturmayı hedefliyor. Bu minvalde, araştırmacıların birinci elden kaynaklara ulaşmasını sağlamak amacıyla, proje çıktıları bir websitesi vasıtasıyla kullanıma açılacaktır.

İslamcılık ve İslami Yayıncılık

Sempozyumun ilk oturumunda konuşan Dr. Necdet Subaşı, "İslam'ın modern zamanların ortaya çıkardığı sorular, polemik ve eleştiriler karşısında eriştiği yeni durum, İslamcı bir dil içinde karşılanmaya ve aşılmaya çalışılmaktadır" şeklinde konuştu. Subaşı, "İslamcılığın politik bir repertuvar içinde şekillenen evreni, son tahlilde Müslüman toplumların yeni direnç kanallarını yansıtmaktadır." diyerek bu evrenin tahlil edilmesi ihtiyacına vurgu yaptı. Vahdettin Işık ise konuşmasında "Küresel kapitalizmin fiili ve zihni kuşatması ile hesaplaşmadan sorunların üstesinden gelinemeyeceği fark edildikçe İslamcılar için ya savunmayı ya da uyumu esas alan çözümler yegane seçenek haline gelmektedir." diyerek bu gerilimin hem kendini hem de diğerini anlama biçimini derinden etkilediğini belirtti. İlk oturumun bir diğer tebliğcisi gazeteci-yazar Asım Öz, "Dergilere bakıldığında 1960'ların ikinci yarısından itibaren İslâmî çevreler arasında birtakım tartışmaların, ayrılıkların boy gösterdiğini ve bunların zamanla kökleştiğini söylemek mümkün görünüyor." diyerek genel çizgileriyle İslâmcılığın dönüşüm ve bunalım dönemlerini anlamak açısından dergilerin hayati önemi olduğuna vurgu yaptı.

İslamcı Dergilerin Meselesi

Diğer oturumlarda Türkiye İslamcılığının seyrini önemli ölçüde şekillendirmiş olan Mavera, Hilal, Düşünce, Diriliş, Tohum, İslam Medeniyeti, Büyük Doğu, Şura, Tevhid, Çatı, Milli Gençlik, Akıncı, Yeniden Milli Mücadele, Edebiyat ve diğer birçok dergi hakkında sunum ve müzakereler yapıldı. İki gün boyunca ilgiyle takip edilen sempozyumda, İslamcılığın o dönemlerde ne tür meseleleri gündem ettiği ve güncel siyasi, ekonomik, toplumsal vb. meselelere karşı nasıl yaklaşımlar gösterdiği farklı ekollere ait dergiler üzerinden karşılaştırmalı olarak incelendi. Devlet ile kurulan ilişkilerden, dünya müslümanları ile kurulan münasebetlere, anti-komünizm söyleminden şeriat tartışmalarına, Osmanlı vurgusundan anti-emperyalist tutumlara kadar birçok meselenin o günlerde nasıl ele alındığı tartışılarak İslamcılığın geçmiş perspektifi ile gelecek vizyonu arasında bir köprü kurulmaya çalışıldı.

Kültür ve Hafıza Aktarımı: Tanıklıklar

Sempozyumun en çok ilgi gören "Tanıklıklar" oturumunda ise, dönemin yayıncılığında bizzat rol almış ve gelişmelere yakından tanıklık etmiş İsmail Kazdal, Beşir Eryarsoy, Turan Koç, Ha-

san Güneş, ve Selahaddin Eş Çakırgil gibi değerli isimler genç kuşaklarla deneyimlerini paylaştı. İsmail Kazdal konuşmasında Necip Fazıl ile Büyük Doğu'da çalıştığı dönemlere değinirken ayrıca Hilal dergisinin yayın hayatına nasıl başladığını ve bu süreçte başından geçen zorluklara nasıl göğüs gerdiğini anlattı. 1960-1980 yıllarında fikir söylemenin ne kadar güç olduğuna dikkat çeken Beşir Eryarsoy ise, konuşmasında yapılan tercümelere de dikkat çekerek bu tercümelerin o dönemde büyük güçlüklerle gerçekleştirildiğini ve çoğu zaman yetersiz kaldığını da belirtti. Turan Koç, Diriliş ve Edebiyat dergilerinde nasıl çalışmaya başladığını, çıraklıktan ustalığa uzanan serüveninin nasıl bir serencamı olduğunu dinleyicilerle paylaştı. Tevhîd ve Hicret dergilerinde edindiği tecrübeleri aktaran

Selahaddin Eş Çakırgil ise 60'lı, 70'li yıllarda yayıncılık yapanların bunu ne kadar zor koşullarda gerçekleştirdiğini vurguladı. Çakırgil, toplumun içine düştüğü durumu 1950'lerden sonra fark etmeye başladığını aktararak bu süreçten sonra çalışmaların büyük önem kazandığını ve bunun en fazla yükselişe geçtiği dönemde de kendilerinin mücadele vermek için ne tür zahmetleri omuzlamak durumunda kaldıklarını salondakilerle paylaştı. 1980'lerdeki ortamın hareket ortamı olduğuna vurgulayan Hasan Güneş, bunun "İslami Hareket" dergisinin ismiyle bağlantılı olduğunu ifade etti. Güneş derginin başlıklarından örnekler vererek derginin yayın politikasını, siyasi vizyonunu ve mücadele tarzını dinleyicilere anlattı.

Bu değerli isimlerin konuşmalarının ardından soru-cevap bölümüne geçildi. Bu bölümde katkı sunan dinleyicilerin zenginleştirdiği oturum belgesel niteliğinde gerçekleşti.

İslamcı Dergiler Sergisi

İki gün boyunca süren sempozyum kapsamında önemli bir sergi de gerçekleştirildi. 1960-80 arasında yayınlanan dergiler arasında yapılan derinlikli taramalar neticesinde seçilen 120 adet dergi kapağından oluşan İslamcı Dergiler Sergisi iki gün boyunca yoğun bir ilgiyle takip edildi. Önümüzdeki senelerde bir seri olarak devam etmesi planlanan "İslamcı Dergiler" sempozyumunun bu seneki tebliğleri yazın kitaplaştırılarak ilgililerin istifadesine sunulacak. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

III. İSLAM İKTİSADI ATÖLYESİ DÜZENLENDİ

"İktisadi Sistemde Emeğe Hak Ettiği Değer Verilmelidir!"

İLKE İlim Kültür Eğitim Derneği, İlmi Etüdler Derneği (İLEM) ve Türkiye İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği (İGİAD) tarafından bu yıl üçüncüsü düzenlenen İslam İktisadı Atölyesi, "İslam İktisadı ve Emek" başlığı ile İstanbul Ticaret Üniversitesi'nin ev sahipliğinde 4-5 Nisan 2015 tarihinde gerçekleştirildi. Programa yurt dışından ve ülkemizden İslam iktisadı alanında değerli çalışmalar yürüten birçok akademisyen katıldı.

Açılış konuşmasını yapan Tertip Heyeti Başkanı Dr. Necmettin Kızılkaya, teorik çalışmaların yerini daha pratik çalışmalara bıraktığını ve finansın küresel düzlemde etkisinin artmasıyla İslam iktisadı çalışmalarının da buraya yöneldiğini vurgulayarak temel kavram ve meselelere yeterince önem verilmediğini söyledi. Kızılkaya, İslam İktisadı Atölyesi çalışmasının bu boşluğu doldurmak amacıyla 2013'te başladığına dikkat çekti. Soma ve

Ermenek'te yaşanan maden kazalarının neredeyse kasten adam öldürmeye varan nitelikteki bazı eksiklerden kaynaklandığını vurgulayan İLKE İlim Kültür ve Eğitim Derneği Başkanı Davut Şanver ise, bunun temel sebebinin kapitalist yaklaşım olduğunu savundu. "Karı maksimize etmeyi hedeflerseniz ucuz iş gücü, minimum maliyet ve olabildiğince az iş güvenliği tedbiri ile işçilerin ölümüne yol açarsınız" diyen Şanver, Batı'nın ucuz emek yaklaşımına karşı İslam ülkeleri olarak alternatif bir bakış açısı oluşturmak için çaba gösterilmesi gerektiğini ifade etti. İstanbul Ticaret Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nazım Ekren de emek meselesi tartışılırken dikkat edilmesi gereken en önemli hususun işsizlik ve mesleksizlik olgusu olduğunu söyledi ve bunun hem Batı dünyası hem de Müslüman ülkeler çözülmeyi bekleyen ciddi bir problem olduğu belirtti.

Açılış konuşmalarından sonra Prof. Dr. Nihat Erdoğmuş'un başkanlığında gerçekleşen "Müslüman Toplumlarda Emek" başlıklı açılış panelinde Prof. Dr. Saffet Köse, Prof. Dr. Adem Korkmaz, Yrd. Doç Dr. Faruk Taşçı ve Serhan Afacan birbirinden değerli tebliğlerini sundular. Müslümanlar olarak emek konusunda "emeğinin hakkını işçinin alın teri kurumadan vermek" ve "kardeşlerimizi yediğimizden yedirip, giydiğimizden giydirmek" şeklinde iki temel prensibimiz olduğunu söyleyen Nihat Erdoğmuş, bunları pratiğe aktarmada güç-

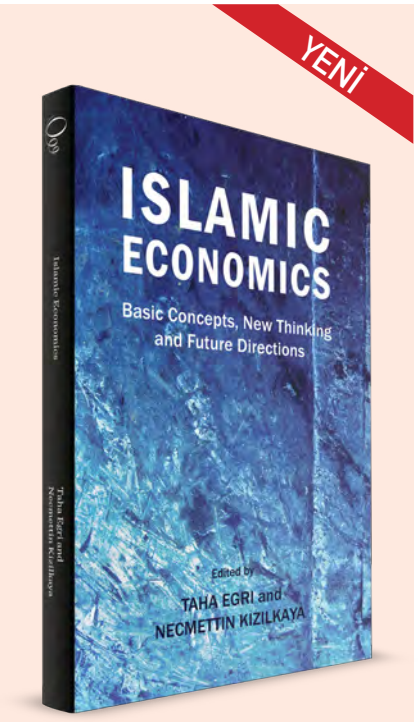

Editörler: Taha Eğri,
Necmettin Kızılkaya
Newcastle, 2015, 246 s.

Bu kitap 2-3 Mart 2013 tarihinde İstanbul'da düzenlenen İslam İktisadı Atölyesi-I: "Temel Kavramlar ve Fikirler" başlığı altında mevcut konular etrafında sunulan bildirilerin ingilizce metinlerinden oluşmaktadır. Birçok farklı ülkeden gelen yazarların kavramsal, fikri ve metodolojik açılardan İslam iktisadı tartışmalarını çok boyutlu olarak ele aldıkları bu kitabın bundan sonra gerçekleştirilecek olan İslam iktisadı çalışmalarına esaslı bir zemin teşkil edecek bir başvuru kitabı olması ümit edilmektedir.

lük çektiğimizin altını çizdi. Kazancın helal olmasının emeğin hakkının verilmesi ile mümkün olacağını söyleyen Saffet Köse ise, emeğin hem bedensel hem zihinsel olarak sarf edilebileceğini ve her durumda emeğe saygı gösterilerek değeri mukabilinde ücretlendirilmesi gerektiğini söyledi. Adem Korkmaz, asgari ücret meselesine değinerek "İşçisine insanca yaşaması için dahi yeterli ücret veremeyen bir işletmenin varlığını sürdürmesi anlamlı değil." dedi ve asgari ücrete alternatif olarak insan onuruna ve ihtiyaçlarına uygun yeni bir ücret hesaplama biçimi uygulanması gerektiğini belirtti. Faruk Taşçı tartışmalara başka bir zaviyeden bakarak "İslam'da çalışma kutsaldır" algısının yanlış olduğunu savundu. "Çalışmanın kutsallığı idrakini doğuran hırs, rekabet ve özgürlük noktaları son derece problemli" diyen Taşçı, Müslümanlar için aslolanın Allah rızasına uygun çalışmak olduğunu vurguladı. Serhan Afacan da "Emeğe sadece ibadet açısından bakmak kısıtlama olur, emeğin hukuki ve cezai yaptırımlar bakımından da ele alınması gerekiyor." diyerek işçilerin haklarının, sorumluluklarının ve güvenliklerinin işverenlerin vicdanına bırakılmadan hukuki olarak güvence altına alınması gerektiğini söyledi.

Atölye çalışması her bir tebliğin ayrıntılı bir şekilde müzakere edildiği oturumlarla devam etti. Çalışmaya bu sene Lübnan, Ce-

zayir, Katar, Pakistan, Suudi Arabistan, Güney Afrika, Malezya ve Türkiye'den iştirak eden değerli akademisyenler emek göçü, karşılaştırmalı emek teorileri, emek piyasaları, emeğin dolaşımı, emeğin değeri, günümüzde emekle bağlantılı problemler vb. birçok konuda oldukça verimli tartışmalar yürüttüler. Atölye sonunda deklare edilen sonuç bildirgesinde daha adil, müreffeh ve paylaşımcı bir dünya için emeğin İslam iktisadının perspektifinden yeniden ele alınması gerektiğine vurgu yapıldı. Bildirgede insanı salt emeğe indirgeyen yaklaşımların İslam'ın temel değerleri ile bağdaşmayacağının altı çizildi. İnsanın her türlü emek verme sürecinin, adalete uygun ve insan onurunu zedelemeyecek bir biçimde inşa edilmesi gerektiği aktarıldı. Emek meselesinin Müslüman toplumlarda dahi kalkınma, ekonomik büyüme, küresel rekabet, serbest piyasa gibi söylemlerin altında kaldığı, toplumun büyük bir kesimini ciddi anlamda etkileyen "emeğin değersizleştirilmesi" ve "emek sömürüsü" süreçlerinin, gerektiği şekilde tartışılamadığı da vurgulanan temel meselelerden biri oldu. Ayrıca günümüzde İslam iktisadı alanında yapılacak çalışmaların yalnızca teorik içerikli olmaması aynı zamanda sorun odaklı ve karşılaşılan meseleleri çözüme yönelik olması gerektiği de belirtildi. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

YENİ

Editörler: Yusuf Enes Sezgin, Firdevs Bulut
İstanbul, 2015, 149

Nisan 2014'te, İslam iktisadı çalışmalarını finansal alanın kısıtlamasından kurtararak bütün yönleriyle ele almak ve İslam iktisadının alternatif bir sistem olarak iddiasını sürdürmesini sağlamak maksadıyla "II. İslam İktisadı Atölyesi: İslam İktisadı ve Piyasa" başlıklı uluslararası bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Elinizdeki kitap, bu toplantıya dünyanın farklı coğrafyalarından katılan ilim adamlarının sunduğu tebliğlerin bir seçkisinden oluşmaktadır. Bu kitapta, İslam ve piyasa arasındaki ilişki odak noktası olarak belirlenmiş; adil, insani ve sürdürülebilir bir piyasa modelinin imkânı tarihsel bilgiler ve mevcut iktisadi koşullar ışığında tartışılmıştır.

YENİ

Editör: Arife Gümüş
Ankara, 2015, 494 s.

Hem bireysel yaşamı hem de toplumu derinden etkilemesinden dolayı eğitim politikaları üzerinde çokça düşünmeyi ve farklı yönleriyle ele almayı gerektirmektedir. Son dönemde Türkiye'de eğitim politikalarındaki değişimin parametrelerini anlamak çok yönlü, çok boyutlu bir çalışmayı gerekli kılmıştır. Buna rağmen Türkiye'de Eğitim Politikalarına dair yapılan çalışmaların yeterli olduğunu söylemek güçtür. Bu kitap, eğitim meselesinde çok yönlü bir bakışı sağlamaya yönelik bir katkı sağlamak üzere hazırlanmıştır. Alanında uzman kişilerce kaleme alınan bu çalışma ile öğrencilere, ilgili araştırmacı ve meraklı okuyuculara ulaşmak amaçlanmıştır.

TÜRKİYE'DE EĞİTİM POLİTİKALARI PANELİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

İlmi Etüdler Derneği (İLEM) 28 Şubat günü Türkiye'de Eğitim Politikaları konusunda uzmanların katıldığı bir panele ev sahipliği yaptı. Arife Gümüş'ün editörlüğünde uzman bir yazar kadrosunun vücuda getirdiği Türkiye'de Eğitim Politikaları kitabı çerçevesinde eğitim politikalarının gelişimi ele alınırken; insan yetiştirme düzenimiz, insan anlayışımız, eğitimden beklentiler, eğitim politikalarının oluşumunda etkili olan faktörler değerlendirildi.

Panelde kitabın editörü Arife Gümüş, eğitim politikalarının oluşumunda etkili olan faktörler, aktörler ve dönemsel dinamiklere dair çerçeve bir sunum yaptıktan sonra; Doç. Dr. Mustafa Gündüz, eğitim politikalarının dünü, bugünü ve yarınına dair yaptığı konuşmasında eğitim politikalarının dönemsel dinamiklerinin ne'liği sorunsalını tartışmaya açtı. Yrd. Doç. Dr. Zafer Çelik ise eğitim politikalarının uygulama alanlarını ve karşılaşılan sorunları ortaöğretim özelinde değerlendirdi. Panelde son olarak, Doç. Dr. Mehmet Hakkı Suçin ülkemizde yabancı dil öğretimi sorununa yönelik sunumunu gerçekleştirdi. Nitelikli sunumların ardından soru-cevap oturumunda panelistler Türkiye'de Eğitim Politikaları'na dair katılımcıların sorularını yanıtladı.

>>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

SOSYAL BİLİMLERDE YENİ EĞİLİMLER KİTAP SÖYLEŞİSİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Sosyal Bilimlerde Yeni Eğilimler kitabını tartışmak üzere, 5 Mayıs günü, kitaba katkı sunan Lütfi Sunar, Erol Yıldırım, Songül Demir ve Teyfur Erdoğdu'nun da katılımıyla bir söyleşi gerçekleştirildi.

Sunar açılış konuşmasında, yeni eğilimlerle neyin kastedildiğini, yeni eğilimleri ele almakta temel amaçları ve farklı disiplinlerde yeni eğilimlerin tartışılmasına yönelik ihtiyaca vurgu yaparak, kitabın ortaya çıkış sürecini anlattı. Ardından, Songül Demir felsefenin özellikle de felsefe eğitiminin içinde bulunduğu temel problemlere değindi. Doğa bilimleri ile felsefe arasındaki gerilimin ve din-felsefe karşıtlığının aşılması gerektiğinin altını çizen Demir; Türkiye'de felsefe geleneğinin eksikliğinin alanın gelişmesinin önündeki en belirgin engel olduğunu dile getirdi. Psikoloji alanındaki yeni yönelimleri değerlendiren Erol Yıldırım, disiplinin tarihsel gelişimine değinerek, günümüzde baskın iki farklı anlayışın bilişsel ve evrimsel psikoloji alanlarında görüldüğünü ve yakın gelecekte nörobilimin ciddi şekilde ağırlık kazanacağını belirtti. Son olarak Teyfur Erdoğdu, tarih disiplininde ontolojik, epistemolojik ve metodolojik düzeyde ne gibi yeniliklerle karşı karşıya olduğumuzu anlattı. Tarihçiliğin nesnesinin yönünü geçmiş zamandan güncel olana doğru çevirdiğini, buna paralel siyasal tarihçilikten; kültür, kavram ve duygu tarihçiliğine doğru bir yönelim gerçekleştiğini ve bu yönelimlerin kendi metodolojik tartışmalarını da beraberinde getirdiğini ifade etti. Sunumların akabinde katılımcıların da söz almasıyla tartışma soru-cevaplarla sürdürüldü. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

YENİ

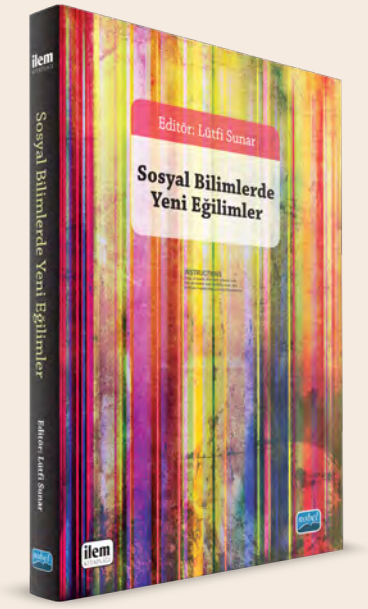

Editör: Lütfi Sunar
Ankara, 2015, 299 s.

Sosyal bilimler disiplinlerindeki yeni eğilimleri sorgulamak üzere 2011-2012 yıllarında İlmi Etüdler Derneği (ILEM) bünyesinde 'Yeni Eğilimler' seminerleri düzenlendi. Bu seminerlerin temel amacı disiplinleri en geniş anlamda ele alarak günümüzde geliştirilen yeni yorumlar ve eğilimleri ortaya çıkarmak ve yeni imkanları tartışmaktı. Bu kitap, bu seminerlerin bildirileri üzerinden derlenerek, sosyal bilimlerdeki yeni eğilimler hakkında bir literatür çerçevesi oluşturmak üzere hazırlanmıştır.

KISA HABERLER

İLEM IV. Uluslararası "Mena Bölgesi'nde Sosyal Düşünce ve Teori" Sempozyumuna Katıldı

Beyrut Amerikan Üniversitesi'nde "Din ve Toplum Çalışmalarında Karşılaştırmalı Metodlar" konulu sempozyum gerçekleştirdi. İLEM tarafından da desteklenen, dernek başkanı Lütfi Sunar ve üyelerin de katıldığı sempozyumda Müslüman dünyasında sosyal düşünce ve teori bağlamında 24 bildiri akademisyenler tarafından sunuldu ve tartışıldı. Sempozyumun değerlendirme bölümünde ise İslam dünyasındaki ilişki ve iletişim imkanlarının geliştirilmesi yönünde vurgu yapıldı. Bir sonraki sempozyum, 16-18 Kasım 2016 tarihlerinde Umman'da Sultan Qaboos Üniversitesi'nde gerçekleştirilecek.

İLEM Yöneticileri SADAM Gençlik Çalıştayı'na Katıldı

II. Gençlik Çalıştayı 17-18 Nisan tarihlerinde "Gençlik ve Toplumsal Değişim" başlığıyla Konya'da gerçekleştirildi. Çalıştaya İLEM'den Lütfi Sunar, Yunus Çolak, Arife Gümüş, Senanur Avcı, Merve Betül Üçer ve Ali Büyükaslan sunumlarıyla katkıda bulundular. SADAM'ın bir toplumun kültürel devamlılığı ve bekasının garantisi olarak tanımlanan genç nüfusun yaşanan toplumsal değişimlerden olumlu bir şekilde etkilenmesi için uygulanabilir bir politika arayışının ürünü olarak gerçekleştirdiği çalıştayların değerini bilen ve devamlılığını önemseyen İLEM, SADAM tarafından düzenlenecek üçüncü bir çalıştaya da katkı yapmaya devam etmeyi planlıyor.

İLEM Üyeleri Kudüs'teydi

İLEM üyeleri Nebiler diyarı Kudüs'e yaptıkları ziyaretin izlenimlerini paylaştılar. İbrahim Halil Üçer, "Mescid-i Aksa'yı Niçin Seviyoruz?" başlıklı sunumuyla, Müslümanlar olarak ilk kıblemiz olan, Resulallah'ın (s.a.s) "gözümün nuru" dediği namazı bize getirdiği Miraç mucizesinin gerçekleştiği ve bağrında nice peygamber ve şühedayı ağırlayan Mescid-i Aksa'yı niçin sevdiğimizi ve sevmemiz gerektiğini anlattı. Üçer sunumunda Mescid-i Aksa ve çevresinde yaşanmış önemli hadiselere yer vererek, oradaki mücadelenin derinliğine ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Üçer'in sunumunun akabinde ziyarette bulunan diğer katılımcılar da mübarek topraklara dair gözlemlerini paylaştı.

İLEM üyeleri, İlim Kültür Eğitim Derneği İLKE bünyesinde yapılan Eğitim Programlarına Katıldı

İlim Kültür Eğitim Derneği İLKE, STK'ların nitelikli insan kaynağı ihtiyacının farkına varıp, bu ihtiyaca cevap verebilmek amacıyla "STK Yöneticileri Eğitim Programı" düzenlemektedir. Kurumsal yönetim ve organizasyon, insan kaynakları yönetimi, mali kaynak geliştirme ve yönetme, medya ve iletişim yönetimi, bilgi ve belge yönetimi, proje yazım ve yönetimi, hakla ilişkiler ve tanıtım yönetimi başlıklarında alanında uzman kişilerin verdikleri eğitim programlarına İLEM üyeleri olarak katıldık. İLKE bünyesinde çalışma verimliliğinin ve niteliğinin artırılması için yürütülen bir diğer eğitim ise Mülkiye Okyay'ın 14 Haziran 2015'te verdiği "İlkyardım" ve "Güvenli Yaşam 1 Eğitimi" oldu. AFAD sertifikalı bu eğitimin ikincisi de yakın zamanda İLKE bünyesinde gerçekleştirilecektir.

İLEM POLİTİKA NOTLARI

Türkiye'de Aile Politikalarında Bütünlük İhtiyacı

Latif Karagöz

İlmi Etüdler Derneği'nin kamuoyuna yönelik bilgi ve politika önerilerinin paylaşıldığı İLEM Politika Notlarının beşincisini Latif Karagöz kaleme aldı. "Türkiye'de Aile Politikalarında Bütünlük İhtiyacı" başlıklı yazıda Türkiye'nin son yıllardaki aileye yönelik politikaları, tarihsel arka planı da içine alacak şekilde çeşitli bileşenleri ile birlikte değerlendiriliyor.

Karagöz, iktidarın 2002 yılından bu yana aile politikaları adına ortaya koyduğu icraatların yalnızca dönemsel siyasi hamleler olarak değil; aynı zamanda mevcut insan ve toplum tasavvurunu ve uzun vadeli toplumsal değişimlerin mecrasını anlamak adına önem arz ettiğini ifade ediyor.

Karagöz, aile kurumunun eğitim, sağlık, kültür, ekonomi vb. alanlarla olan irtibatı nedeniyle bütün siyasi ve kültürel gelişmelerden, politik müdahalelerden doğrudan etkilendiğini belirtiyor. Karagöz, sonuç olarak istihdamın artırılması ve dinamik nüfusun muhafaza edilmesi yönündeki uzun vadeli planlamalarda olduğu gibi aile bütünlüğünün korunmasına ve sürdürülebilirliğine dair de uzun vadeli ve toplumsal dinamikleri hesaba katan yapısal planlamalara ihtiyaç olduğuna vurgu yapıyor. >>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

YENİ ÇIKANLAR

Vakıf, Hukuk ve Toplum

Editör: Merve Akkuş Güvendi
İstanbul, 2015, 48 s.

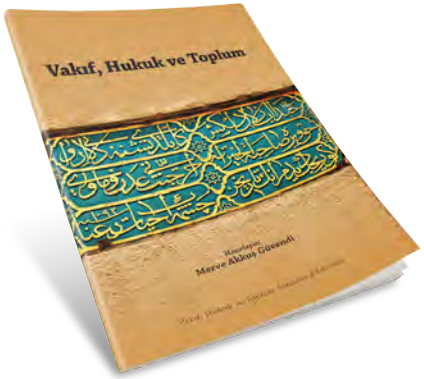

Bugün için vakfı hem hayırla yâd etme hem de âbâd etmenin ilk şartı vakıf müessesesini başta hukuk olmak üzere tarih, sosyoloji, iktisat, sanat gibi çeşitli ilmi disiplinlerin verileri ışığında bütüncül ve derinlikli tahlillere tâbi tutabilmekten geçmektedir. İlmi Etüdler Derneği (İLEM),"Vakıf, Hukuk ve Toplum Seminerleri" başlığı altında 2013 yılının Nisan ayında düzenlediği dört seminerde vakıf alanında nitelikli, özgün, yeni ve anlamlı şeyler söyleyen akademisyenleri ağırlama fırsatı buldu. "Vakıf, Hukuk ve Toplum" e-kitabı da bu seminerlerin ses kayıtları derlenerek, vakıf alanında yapılan çalışmalara nitelikli bir katkı sunmak üzere hazırlanmıştır.

>>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

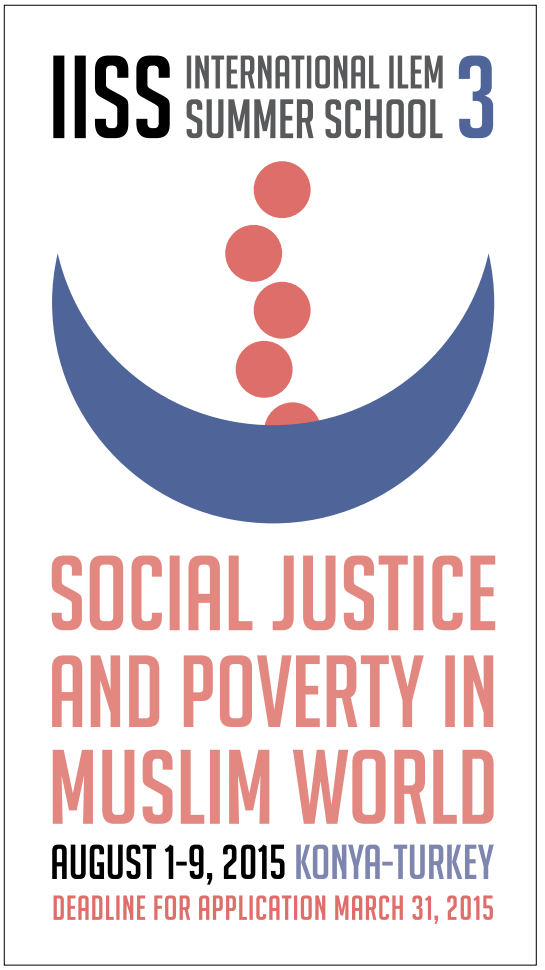

III. ULUSLARARASI İLEM YAZ OKULU

Yürüttüğü akademik faaliyetleri farklı coğrafyalardan akademisyen ve araştırmacılarla paylaşmak ve bu coğrafyaların kendi tecrübelerinden ve birikimlerinden de istifade etmek isteyen İLEM, Uluslararası Yaz Okulu programıyla ilmi faaliyetlerin sınırlar ötesi paylaşımına imkan tanıyor.

Bu yıl 3.'sü düzenlenen Yaz Okulu 1-9 Ağustos tarihlerinde Konya'da gerçekleştirilecek. Yaz Okulu'nun bu yılki ana teması "İslam Dünyasında Sosyal Adalet ve Yoksulluk" başlığı etrafında şekilleniyor. Bu başlık altında günümüz İslam dünyasında, sosyal adalet ve yoksulluk konularına eğilinerek, olası çözümlerin konuşulması hedeflenmektedir. İslam ülkelerinin çoğunun halen savaşlar ve sömürü baskısı altında yaşadığı bir ortamda, sosyal adalet kavramı hayati bir yere oturuyor. Yoksulluk küresel anlamda ortadan kaldırılmadıkça, sosyal adaletin gerçekleştirilemeyeceğinin bilinciyle; sosyo-politik süreçlerin tarihsel bir perspektiften analizi yapılarak, İslam dünyasındaki yoksulluğun nedenlerinin izinin sürülmesi hedefleniyor.

Alanında uzman hocaların vereceği derslerin yanı sıra katılımcıların sunum ve tartışmaları yürütebileceği atölyeler de gerçekleştirilecektir. Atölyelerde aşağıdaki alt başlıklar çerçevesinde sunumların yapılması planlanmaktadır:

- İslam dünyasının farklı bölgelerinde sosyal adalet nasıl ve ne kadar anlaşılabilmiştir?
- İslam dünyasında ve dünyanın diğer bölgelerinde sosyal adalet çerçevesindeki tartışmalara ne çeşit yorumlar ve tepkiler geliştirilmiştir?
- Sosyal adalet ve yoksulluk arasındaki ilişki nedir?
- Çağdaş Müslüman toplumlardaki yoksulluğun iç ve dış, gözle görülür ve örtük nedenleri, kaynakları ve sonuçları nelerdir?

- Müslüman dünyasında ve global düzlemde yoksulluğun yok edilmesi için alınabilecek önlemler nelerdir?
- Uluslararası ve yerel düzlemde yoksulluk problemini çözmek için alınan somut önemler nelerdir? Bu önlemler, Müslüman ülkelerde yoksulluk sorununu çözmede ve sosyal adaleti tesis etmede ne dereceye kadar etkili olmuştur?
- Sosyal adalet ve yoksulluk sorunu akademik çevrelerde hangi bağlamlarda ve ne dereceye kadar tartışılmıştır? Şu ana kadar akademik dünyada üretilen çözüm önerileri nelerdir?

Programda yer alacak konferans ve çalıştaylar şu başlıklar çerçevesinde gerçekleştirilecektir:

Konferanslar:

1. Günümüz Müslüman Dünyasında Sosyal Adalet
(*Hamid Dabashi, Columbia University*)

2. Müslüman Toplumlarda Büyüme, Dağılım ve Sosyal Adalet: Eleştirel Bir Bakış
(*Ozay Mehmet, Carleton University*)

3. Hukuk, Ahlaki İktisat ve Kalkınma
(*Adeel Malik, Oxford University*)

4. Globalleşme ve Eşitsizlik
(*Yunus Kaya, University of North Carolina Wilmington*)

Çalıştaylar:

1. Müslüman dünyada sosyal adaleti yeniden tanımlamak
2. Müslüman dünyada yoksulluk sorunları
3. Müslüman dünyada sosyo-ekonomik eşitsizlikler ve tabakalaşma

Önemli Tarih ve İletişim Bilgileri

Özet Gönderim İçin Son Tarih: 31 Mart 2015
Kabullerin İlanı: 10 Nisan 2015
Tam Metin Gönderim İçin Son Tarih: 15 Haziran 2015
Kabullerin İlanı: 30 Haziran 2015
Programın İlanı: 10 Temmuz 2015
Web: iiss.ilmietudler.org / **E-mail:** iiss@ilmietudler.org / +90 216 310 43 18

DÜZENLEYENLER

ilem
ilmi etüdler derneği

T.C. BAŞBAKANLIK
YURTDIŞI TÜRKLER
VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

KONYA
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

DESTEKLEYENLER

SELÇUK
ÜNİVERSİTESİ

KONYA
Necmettin Erbakan Üniversitesi

SADAM

MEDENİYET
OKULU

>>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

İLERİ DÜZEY EĞİTİMLER

Eleştirel Okuma Eğitimi - 27 Şubat 2015 / Abdülhamit Kırmızı

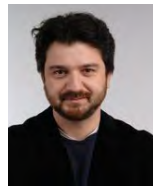

İstanbul Şehir Üniversitesi öğretim üyesi Abdülhamit Kırmızı'nın katılımı ile şubat ayında gerçekleşen Eleştirel Okuma eğitimi ile eleştirel düşünme ve okuma ortamından uzak bir şekilde üretilen metinlerde ortaya çıkan olumsuzlukların önüne geçilmesinin yolları tartışıldı. Ayrıca eleştirel düşünme eksikliğinden kaynaklanan sorunlar irdelendi. Bu sorunlar kapsamında eleştirel okumanın nasıl olması ve önemi üzerine duruldu. Eğitime ilginin yoğun olması bu alandaki ihtiyacı göstermekte, benzer eğitimlerin daha planlı ve uzun vadeli yapılmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Araştırma ve Yazma Yöntemleri Eğitimi - 1 ve 8 Mart 2015 / Berat Açıl

1 ve 8 Mart tarihlerinde iki oturum olarak gerçekleşen Araştırma ve Yazma Yöntemleri Eğitimi, Berat Açıl tarafından verildi. Akademik araştırmaların, metinlerin ve sunumların daha nitelikli olması amacıyla gerçekleştirilen eğitim teorik ve pratik olmak üzere iki kısımda yürütüldü. İlk oturumunda, araştırmacılara ve araştırmacı adaylarına tez ve makale sorusu belirleme, metinleri soru sorarak okuma, konuya uygun araştırma yöntemleri belirleme ve verileri tasnifleme becerilerinin kazandırılması amaçlandı. Eğitimin ikinci oturumda ise, etkili yazılı ve sunum yöntemleri, kaynakların seçiminde gösterilecek hassasiyet, objektiflik ve ikna edicilik gibi yöntemler ele alındı. Yazılı bir metnin dinleyiciye aktarılması sırasında dikkat edilecek hususlardan; üslup, konuşma tonu, zaman yönetimi gibi etkili aktarma biçimleri de bu oturumda konuşulan başlıca konulardan oldu. Yoğun bir katılım ile gerçekleşen eğitim sonunda katılımcılara sertifika verildi.

Proje Geliştirme ve Yazma Eğitimi - 14-15, 21-22 Mart / Dilek Zeybek

14-22 Mart tarihleri arasında Proje Geliştirme ve Yazma Eğitimi düzenlendi. Toplam 20 saatten oluşan eğitim ayrı ayrı dört oturuma bölünerek gerçekleştirildi. Eğitim Dilek Zeybek Göker tarafından yürütüldü. Eğitimde katılımcılara proje yazma ile ilgili teorik bilgilerin yanı sıra, uygulamalı olarak da proje geliştirme süreçleri anlatıldı. Bu doğrultuda katılımcılara ulusal proje çağrılarına yönelik proje yazma süreci, bu süreçte yer alan bilimsel yaklaşımlar, proje yönetimi ve değerlendirme aşamasında göz önünde bulundurulması gereken hususlarla ilgili bilgiler verildi. İLEM tarafından her yıl verilmesi amaçlanan bu eğitim, alana dair ihtiyacını göstererek, ilerleyen süreçte yeni eğitimlerin yapılmasına da kapı aralamaktadır.

Sunum Programı Eğitimi Prezi - 4 Mayıs 2015 / Ümit Güneş

Ümit Güneş tarafından 4 Mayısta yapılan eğitim,Yekder; Yaygın Din Eğitimi Derneği'nden, İLEM mensuplarından ve bir çok araştırmacıdan yoğun ilgi gördü. Sunum yapmada işimizi kolaylaştıran, daha etkili ve pratik bir yöntem sunan, ayrıca ses, görüntü, video gibi birçok yöntemi bir arada kullanma imkânı veren Prezi programı, yapılan iki saatlik eğitim ile uygulamalı olarak katılımcılara gösterildi. Bu alanda bilgili ve donanımlı olmak akademik çalışmaların hızını ve kalitesini artırmaktadır. Bu ve buna benzer teknik eğitimlerin pek de yaygın olmadığı ülkemizde, eğitim programlarına katılım ve alınan geri bildirimler bu alandaki ihtiyacı da gözler önüne sermektedir.

IV. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi Kütahya'da gerçekleştirildi

IV. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde gerçekleştirildi. Kongreyi düzenleyenler arasında İlmi Etütler Derneği, Dumlupınar Üniversitesi ve Dumlupınar Üniversitesi İslâm Medeniyeti Uygulama ve Araştırma Merkezi bulunurken, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı, Kütahya Belediyesi ve TÜBİTAK destekleyen kuruluşlar oldu. Kongre 14 Mayıs Perşembe günü açılış konuşmaları ile başladı ve ardından Cuma-Cumartesi günleri oturumların gerçekleştirilmesi ile devam etti. Son olarak da 17 Mayıs Pazar günü Domaniç gezisi ile kongre tamamlandı.

Açılış programında selamlama konuşmaları DPÜ İslam Medeniyeti Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Rifat Türkel, İlmi Etüdler Derneği Başkanı Lütfi Sunar, Atatürk Kültür Merkezi Başkanı Turan Karataş, Dumlupınar Üniversitesi Rektörü Remzi Gören, Kütahya Belediye Başkanı Kamil Saraçoğlu tarafından gerçekleştirildi. Dumlupınar Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Remzi Gören konuşmalarında akademi dünyasında zamanın önemine dikkat çekti. Zamanını ilmi iştirak ile harcayan akademisyenlerin bu birikimler ile verimli çalışmalar ortaya koyduğunu belirterek, önemli işlere imza atan isimlerin zamanın önemine vakıf olduklarını belirtti. Belediye Başkanı Kamil Saraçoğlu konuşmalarında akademisyenlere seslenerek Kütahya üzerine yapılan çalışmaların arttırılması gerektiğini belirtti.

Selamla konuşmalarının ardından Bilal Kemikli 'Edebiyat ve İlim' konulu açılış konferansını yaptı. Bilal Kemikli, bilimlerin kökenine ilişkin değindiği konuşmasında bilimlerin pozitif bir yaklaşım ile geliştiğini, bundan dolayı edebiyatın bir bilim olarak değerlendirilmediğini belirtti. Edebiyatı bir ilim olarak gören Bilal Kemikli, edebiyat türleri içerisinde şiir üzerine odaklandı. Tarihsel bir tas-

nif yaparak klasik dönemin yazın türünün şiir olduğunu ifade etti. Fakat modern döneme ait olan yazın türünü roman olarak nitelendirdi.

Kongre kapsamında toplam 32 oturum gerçekleştirildi. Sosyal bilimlerin birçok alanına ilişkin tebliğlerin sunulduğu kongre dinleyiciler tarafından da büyük ilgi gördü. Oturumlar ilahiyat, iletişim, felsefe, siyaset, sosyoloji, tarih ve eğitim alanlarında yoğunlaştı. Bunların yanında özel oturum kapsamında İLEM öğrencilerinin tebliğleri ile iki oturum şeklinde gerçekleştirildi. Bu oturumlar diğerlerinden farklı olarak lisans öğrencilerinin sunumlarına olanak sağlamış oldu.

Gerçekleştirilen oturumlarda felsefi ve soyut tartışmaların yanı sıra, pratik ve saha çalışmalarının bulunduğu tebliğler de sunuldu. Bu bağlamda kongrenin içeriği geniş bir yelpazeye kavuşturuldu. Felsefi çalışmalarında iletişim, estetik, İslâm felsefesi, kelam, tasavvuf konuları üzerine durulurken; saha çalışmalarında uluslararası ilişkilerde bölgesel çalışmalar, mimarlık-şehircilik, vakıf müesseseleri gibi konular gündeme geldi.

>>> Ayrıntılı bilgi için tıklayınız.

2015 BAHAR ETKİNLİK TAKVİMİ

TARİH	ETKİNLİK	KONUŞMACI
3 Ocak 2015	Ahlak Duygusu Hayvanların İnsanoğluna Mirası mıdır?	Tuğba Torun
10 Ocak 2015	Filistin'de İsrail Yerleşimleri ve Ortadoğu Barışı	H. Zehra Kavak
21 Ocak 2015	Ahlâkî Müeyyide Üzerine Konuşmalar-1: Ahlâkî Müeyyidenin İmkan ve Zorunluluğu	Ömer Türker
30 Ocak 2015	The Globalization of the "New Islamophobia"	Muqtedar Khan
31 Ocak 2015	Kitap Söyleşisi: Bir İslam Düşünürü ve Özgürlük Mücadelecisi, Aliya İzzetbegoviç	Mahmut Hakkı Akın
31 Ocak 2015	Kitap Söyleşisi: Frenk Hayatının Gecesinde Türkiye'de Değişen Dini Yaşantı ve Dini Sosyaliteler	Necdet Subaşı
7 Şubat 2015	Şiir ve Hikmet	Bilal Kemikli
7 Şubat 2015	Tanpınar'ın Edebiyat, Estetik ve Düşünce Dünyasında Bergson Felsefesi	Şerif Eskin
14 Şubat 2015	Osmanlı Kitap Kültürü: Cârullah Efendi Sempozyumu	
25 Şubat 2015	Ahlâkî Müeyyide Üzerine Konuşmalar-2: Neden Ahlâklı Olayım? İdeal Bir Müeyyide Teorisi Mümkün mü?	Hümeyra Özturan
28 Şubat 2015	Panel: Türkiye'de Eğitim Politikaları	
7 Mart 2015	Osmanlı'dan Cumhuriyet'e İmar ve Siyaset İlişkileri	Bekir Cantemir
13 Mart 2015	İslamcı Dergiler Sempozyumu	
20 Mart 2015	İslam Düşünce Tarihi Yazımında Dönemlendirme Sorunu-1: İslam Bilimlerinde Dönemlendirme Sorunu	Ömer Türker
21 Mart 2015	Abdülkâhir Cürcanî'de Dil, Söz ve Fesahat	M. Taha Boyalık
26 Mart 2015	Kavramlar Tarihi Yuvarlak Masa Toplantıları-1	
2 Nisan 2015	Kavramlar Tarihi Seminerleri-1: Menâkıbnâme Kavramının Tarihsel Gelişimi	Haşim Şahin
9 Nisan 2015	Kavramlar Tarihi Yuvarlak Masa Toplantıları-2	
20 Nisan 2015	Tarih Metafiziği ya da Kendilik Bilincinin Yapısı	Ayhan Bıçak
23 Nisan 2015	Ahlâkî Müeyyide Üzerine Konuşmalar-3: Ahlâkın Müeyyideye İhtiyacı Var mı?	Tahsin Görgün
25 Nisan 2015	Devlet Üzerine Tartışmalar-1: Modern Devlet, Siyasilik ve Karar	Bünyamin Bezci
28 Nisan 2015	İslam Düşünce Tarihi Yazımında Dönemlendirme Sorunu-2: İslam Tarih Yazımında Dönemlendirme Sorunu	Mustafa Demirci
30 Nisan 2015	Devlet Üzerine Tartışmalar-2: Ulus-Devlet'in Geleceği	Ozan Erözden
2 Mayıs 2015	Kapanış Konferansı ve Mezuniyet Programı: İstanbul ve Mûsikî	Yalçın Çetinkaya
5 Mayıs 2015	Kitap Söyleşisi: Sosyal Bilimlerde Yeni Eğilimler	
7 Mayıs 2015	Kavramlar Tarihi Seminerleri-2: Velâyetnâme Kavramının Tarihsel Gelişimi	Haşim Şahin
9 Mayıs 2015	Panel: Oryantalizm ve İdeoloji Sarkacında "İslam Şehri"	
9 Mayıs 2015	Devlet Üzerine Tartışmalar-3: Refah Devletinin "Krizi" mi?	Mehmet Fatih Aysan
9 Mayıs 2015	Türkiye'de Dini Grupların Değişimi Çalıştayı-II	
14 Mayıs 2015	IV. Türkiye Lisansüstü Çalışmalar Kongresi	
15 Mayıs 2015	Devlet Üzerine Tartışmalar-4: Devlet Sistemleri ve Kurumlar	Haluk Alkan
18 Mayıs 2015	İnönü Dönemi Dinî Hayat	Zeynep Özcan
19 Mayıs 2015	Ahlâkî Müeyyide Üzerine Konuşmalar-4: Ahlâk ve Müeyyide	Celal Türer
21 Mayıs 2015	Kavramlar Tarihi Yuvarlak Masa Toplantıları 3	
23 Mayıs 2015	Mekân ve Rekabet Etkileşimi: İstanbul Merter Tekstil Merkezi'nde Mekânsal Yoğunlaşma – Rekabet Olgusu	Muhammed Esad Tiryaki
30 Mayıs 2015	İslam Düşünce Tarihi Yazımında Dönemlendirme Sorunu Seminerleri-3: Akli İlimlerde Dönemlendirme Sorunu	İhsan Fazlıoğlu
8 Haziran 2015	Kitap Söyleşisi: Oğul, Sen Sen Ol…	Bilal Kemikli
10 Haziran 2015	Ahlâkî Müeyyide Üzerine Konuşmalar-4: Ahlâkî Üstünlük ve "Biz"	Ayhan Çitil

ilem
ilmi etüdler derneği
Sultantepe Mah. Cumhuriyet Cad. Fıstıkağacı İş Merkezi No:39/2 Üsküdar / İstanbul
Tel / Faks: +90 216 3104318 • www.ilem.org.tr • bilgi@ilem.org.tr